

Research Paper

An Analysis of Indicators of Vitality in Public Spaces with an Emphasis on the Security of Citizens (Case Study: Bensenjan Neighborhood of Yasuj)

Lotfali Kozegar Kaleji^{1*}, Ali Saberi², Maedeh Tir³

¹ Associate Professor and Faculty Member, Department of Human Geography, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran

² Masters of Geography and Urban Planning, University of Tehran, Tehran, Iran

³ M.Sc. Student of Geography and Urban Planning, University of Tehran, Tehran, Iran

10.22080/USFS.2023.24950.2337

Received:
January 30, 2023
Accepted:
May 6, 2023
Available online:
July 4, 2023

Keywords:
Vitality, Urban
Spaces, the Feeling of
Security, Bensenjan
Neighborhood, Yasuj

Abstract

Following the rapid growth of the urban population in recent decades, the desire for vitality has become one of the most important needs in metropolitan areas. The lack of vitality in urban environments causes these spaces to become soulless, which can have a significant impact on inhabitants' sense of security. The present study aimed to determine the vitality of the Bensenjan district of Yasuj, as well as its significance on people's sense of security. Security, socio-cultural, economic, environmental, and physical factors were utilized for this goal. The study followed a descriptive-analytical approach and the data were gathered through library study and field research, with a sample size of 384 participants calculated using Cochran's method. The one-sample t-test was utilized to assess satisfaction with vitality components. In addition, the influence of each of the research indicators on the degree of vitality satisfaction was investigated using simple linear regression and Pearson correlation tests. Furthermore, the influence of vitality on residents' perception of security, as well as the relationship between vitality in the Bensenjan district and inhabitants' sense of security, were investigated using simple linear regression and Pearson correlation tests. The t-test findings reveal that the vitality rate in the Bensenjan district is low. According to the sequential regression test, a significant relationship exists between district vitality and each of the research measures. According to the correlation test, the existing status of vitality indicators has not been able to increase inhabitants' sense of security. The simple linear regression test also revealed that the vitality variable influences the district's perception of security.

* Corresponding Author: Lotfali Kozegar Kaleji

Address: Associate Professor, Department of Human Geography, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran
Email: l_kozegar@sbu.ac.ir
Tel:09128100815

Extended Abstract

1. Introduction

Following the rapid growth of the urban population in recent decades, the desire for vitality has become one of the most important needs in metropolitan areas. Vitality is one of the needs of cities that is becoming more important day by day with the development of urbanization and social damages. The importance of this issue is such that not paying attention to it will make urban spaces face many challenges. The lack of vitality in urban environments causes these areas to become soulless, which can have a significant impact on inhabitants' sense of security. Therefore, the existence of lively spaces is regarded as one of the essential demands of every city, the absence of which is influential in the occurrence of insecurity in public areas and causes a decrease in the presence of citizens in these spaces, and in general, a decrease in vitality in urban environments. Concerning these issues, the evaluation of vitality in urban settings, as well as the connection between vitality and residents' sense of security, has become one of the most significant concerns for scholars. By tackling this issue, researchers can avoid additional aggravation. Accordingly, in this study, two major issues are addressed: first, assessing the level of vitality in the Bansanjan district of Yasuj, and second, investigating the influence of this district's vitality on inhabitants' sense of security.

2. Research Methodology

The statistical sample of the research is the Bansanjan neighborhood of Yasuj,

Which is considered one of the most important neighborhoods in the city and is located at the entrance of Yasuj. The statistical sample of the study is residents over 15 years old in this neighborhood. Library and field methods were used to collect the data in this study. In the field method, a researcher-made questionnaire was utilized to measure the vitality of the neighborhood and its impact on the residents' sense of security in the study area. A total of 384 questionnaires based on the Cochran model were distributed among the target population non-randomly and based on the available sampling method. After confirming the validity of the questionnaire with the help of 5 experts in this field, Cronbach's alpha method was used to measure the reliability of the questionnaire and each of its indicators. Considering that the calculated Cronbach's alpha was more than 0.8, it can be said that the questionnaire has acceptable reliability and the internal correlation between the variables is high. Subsequently, in order to prove the hypotheses using SPSS software and various tests such as one-sample t-test, Sequential regression, Pearson correlation, and multiple regression, the vitality level in the neighborhood, as well as the effect of the vitality level of this neighborhood on the residents' sense of security was analyzed.

3. Research Findings

The results of the research show that the residents have a low level of satisfaction with vitality indicators in their area in such

a way that the average satisfaction of residents with the security index is 2.21, indicating a low level of contentment with existing security in the Bensenjan neighborhood. The same is also true for other vitality markers. According to the research data, the means of environmental, economic, socio-cultural, and physical indicators are lower than average, with values of 2.07, 2.18, 2.30, and 2.18, respectively, which shows that no substantial effort has been made to satisfy inhabitants in these areas. In addition, the sequential regression test indicated that except for socio-cultural indicators, all research factors have a direct influence on vitality in this district in such a way that an increase in any of these metrics can offer the foundation for citizen satisfaction. Moreover, the results of the multiple regression test shows that the test's standardized regression coefficient is significant with a value of 0.597 at an error level less than 0.01 for the urban vitality variable. As a result, it can be concluded that the independent variable of the research (urban vitality) influences residents' feelings of security in the Bensenjan district (dependent variable), so the more opportunities that enhance vitality in this district, the more secure residents will feel in using the district's public spaces. In addition, the findings of the Pearson correlation test demonstrate that there is a significant relationship between vitality and the sense of security in this area. Therefore, the decrease in the vitality of the neighborhood reduces people's sense of security. The overall findings of this study show that environmental indicators

(correlation 0.406) and economic indicators (correlation 0.352) have the highest and lowest correlates with residents' perception of district security, respectively. In general, based on the findings and conclusions of this study, the mean vitality index in the Bensenjan neighborhood of Yasuj is lower than expected. Furthermore, considering the direct relationship and correlation between research indicators and residents' sense of security in this area, and since urban vitality in this area has a significant impact on residents' sense of security, it can be said that the district's low vitality is one of the major factors in reducing residents' sense of security and their low desire to use public spaces in this district.

4. Conclusion

According to research, the public areas in the Bensenjan district do not contribute to the community's vitality. Insecurity has arisen in this community as a result of the low vitality in public places. Consequently, this incident has caused the residents to have a low sense of security in the public spaces of this neighborhood. Ultimately, based on the study's findings, it can be concluded that a vibrant approach and a sense of security can be achieved through the planning process at the district level in Bensenjan, provided that the following principles are pursued: paying attention to the interests and preferences of the residents and making them involved in the district planning process, identifying the district needs and their prioritization, and generating diverse and active uses in the

public spaces of the district to increase vitality and create some centers for inhabitants to gather and interact; because the residents' high level of interactions can be an important factor in the vitality of the district and its creation in this space.

Funding

There is no funding support.

Authors' Contribution

The authors contributed equally to the conceptualization and writing of the article. All of the authors approved the content of the manuscript and agreed on all aspects of the work.

Conflict of Interest

The authors declared no conflict of interest.

Acknowledgments

The authors appreciate all the scientific consultants in this paper.

علمی پژوهشی

تحلیلی بر شاخص‌های سرزندگی در فضاهای عمومی با تأکید بر امنیت شهروندان (مطالعه موردی: محله بنسنگان یاسوج)

لطفعلی کوزه گر کالجی^{۱*}، علی صابری^۲، مائده تیر^۳^۱ دانشیار گروه جغرافیای انسانی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.^۲ کارشناسی‌ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه تهران، تهران، ایران.^۳ دانشجوی کارشناسی‌ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

10.22080/USFS.2023.24950.2337

چکیده

در دهه‌های اخیر به دنبال گسترش روزافزون جمعیت شهری، نیاز به سرزندگی به‌عنوان یکی از نیازهای حیاتی در فضاهای شهری مورد توجه قرار گرفته است. نبود سرزندگی در فضاهای شهری موجب بی‌روح شدن این فضاها می‌شود که می‌تواند نقش زیادی در احساس امنیت شهروندان داشته باشد. هدف از انجام پژوهش حاضر ارزیابی سرزندگی در محله بنسنگان یاسوج و همچنین نقش سرزندگی این محله در احساس امنیت ساکنان است. برای این منظور از شاخص امنیت، اجتماعی- فرهنگی، اقتصادی، زیست‌محیطی و کالبدی استفاده شد. روش پژوهش توصیفی- تحلیلی است. داده‌های پژوهش با استفاده از مطالعات کتابخانه‌ای و بررسی میدانی جمع‌آوری و حجم نمونه پژوهش نیز براساس فرمول کوکران، ۳۸۴ نفر در نظر گرفته شد. در این پژوهش برای ارزیابی رضایتمندی از مولفه‌های سرزندگی از آزمون t تک نمونه‌ای، برای بررسی تأثیر هر یک از شاخص‌های پژوهش بر میزان رضایت از سرزندگی از آزمون رگرسیون ترتیبی و برای بررسی تأثیر میزان سرزندگی بر احساس امنیت ساکنان و ارتباط بین سرزندگی در محله بنسنگان و احساس امنیت ساکنان از آزمون‌های رگرسیون خطی ساده و همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج آزمون t نشان می‌دهد که میزان سرزندگی در محله بنسنگان وضعیت مطلوبی ندارد. آزمون رگرسیون ترتیبی نشان می‌دهد که بین سرزندگی در این محله و هر یک از شاخص‌های پژوهش رابطه معنی‌داری وجود دارد. با توجه به آزمون همبستگی، وضعیت موجود شاخص‌های سرزندگی نتوانسته است باعث بهبود احساس امنیت ساکنان شود. همچنین آزمون رگرسیون خطی ساده نیز نشان داد که متغیر سرزندگی بر احساس امنیت موجود در این محله موثر است.

تاریخ دریافت:

۱۰ بهمن ۱۴۰۱

تاریخ پذیرش:

۱۶ اردیبهشت ۱۴۰۲

تاریخ انتشار:

۱۳ تیر ۱۴۰۲

کلیدواژه‌ها:

سرزندگی، فضاهای شهری،

احساس امنیت، محله

بنسنگان، شهر یاسوج

* نویسنده مسؤؤل: لطفعلی کوزه گر کالجی

آدرس: دانشیار گروه جغرافیای انسانی، دانشگاه شهید بهشتی،

تهران، ایران.

ایمیل: l_kozegar@sbu.ac.ir

تلفن: ۰۹۱۲۸۱۲۰۰۸۱۵

۱ مقدمه

باید بتواند محیط امن، پایدار و جذابی فراهم کند و به شیوه معقولی به نیازهای مختلف تمام گروه‌های اجتماعی پاسخ دهد. چراکه طراحی فضاهای امن و ایجاد امنیت روانی در افراد، سبب افزایش حس حضور در مکان و افزایش تعاملات اجتماعی شهروندان در محیط‌های شهری شده و همه‌اشار جامعه بدون تجربه ترس و جرم می‌توانند در فضاهای شهری حضور فعال داشته باشند و در نتیجه، سرزندگی و زیست‌پذیری فضای شهری افزایش می‌یابد (غضنفرپور^۶ و همکاران، ۲۰۱۹: ۸۸). فضاهای عمومی شهری به‌عنوان کانونی که اقشار مختلف مردم در آن حضور می‌یابند، نیازمند طراحی آگاهانه هستند، به نحوی که رضایت مخاطبان را جلب نماید. یکی از معیارهای فراهم نمودن آسایش شهروندان در چنین فضاهایی، ارتقای امنیت محیطی است (همان). وجود امنیت در فضاهای عمومی بسیار حائز اهمیت است، چراکه این مکان‌ها بستر تعاملات اجتماعی را تشکیل می‌دهند (نظم‌فر^۷ و همکاران، ۲۰۱۸: ۱۳۴)، و در صورت انتقال احساس امنیت در کنار ارتقای زندگی شهری، باعث ایجاد تعاملات اجتماعی قوی میان ساکنین شهر و ایجاد رضایت و افزایش سرزندگی شهری در شهروندان می‌شود (مویدی^۸ و همکاران، ۱۳۹۲: ۱۵۹). یکی از شاخص‌های مهم بررسی میزان برخورداری فضا از عملکرد مطلوب، شناسایی میزان سرزندگی است. زیرا افزایش سرزندگی قابلیت مکان را برای ارائه تنوعی از عملکردها برای همه استفاده‌کننده‌گان افزایش می‌دهد (Lee & Modon, 2004: 148). سرزندگی به‌عنوان یک رهیافت اساسی به‌منظور حل مشکلات و مسائل حیات جمعی فضاهای عمومی در سطوح اجتماعی، اقتصادی، محیطی و فرهنگی در ادبیات اخیر شهرسازی مطرح است و در

شهرها مهم‌ترین نماد تمدن بشری هستند که با هدف تأمین امنیت و رفاه بنا شده‌اند. شهر در جهان امروز به مکان اصلی سکونت و فعالیت و شهرنشینی به شیوه برتر زندگی تبدیل شده است. شهرنشینی به‌عنوان پدیده‌ای که در اثر تداخل جنبه‌های مختلف و ضروری زندگی مدرن، از عوامل مهم تأثیرگذار بر سلامت فردی- اجتماعی شهروندان و مظهر شبکه‌ای از روابط پیچیده اجتماعی شده است، بستر و شکل‌دهنده بسیاری از چالش‌های اساسی در زندگی شهروندان نیز است (صرافی^۱ و همکاران، ۲۰۱۹: ۴۱۶). شهرها گسترده و دارای مجموعه‌ای از فضاهای گوناگون هستند. یکی از فضاهایی که شهروندان در آن می‌توانند به‌صورت آزاد، تعاملات چهره به چهره داشته باشند، فضاهای عمومی است (بگ‌محمدی و سلاورزی^۲، ۲۰۲۱: ۹۲۲). فضای عمومی، فضای اجتماعی است که باید همه شهروندان بدون هزینه پولی مستقیم و فارغ از هویت اجتماعی، به‌طور مساوی از آن بهره‌مند شوند (Sikorska, et al, 2020: 144). فضاهای عمومی شهری به‌عنوان بستر زندگی انسان شهرنشین، از مهم‌ترین بخش‌هایی هستند که شهر را شکل می‌دهند و طبیعتاً توجه به آسایش روانی و جسمانی شهروندان در این فضا حائز اهمیت است (خراسانی‌زاده^۳ و همکاران، ۱۳۹۹: ۱۵۲). این فضاها در زندگی روزمره قابل توجه هستند؛ چرا که افراد را در مناسبات و فعالیت درگیر می‌کنند (Navarro et al, 2018). عملکرد اصلی این فضاها، فراهم‌سازی و بسترسازی حضور مردم است. از این‌رو، افزایش سرزندگی^۴ در این‌گونه فضاها، موجبات پویایی فضاهای شهری را فراهم می‌آورد (نصیری هنده‌خاله^۵، ۱۴۰۰: ۱۴۷۴). به همین‌روی با توجه به ویژگی‌های افراد و گروه‌های سنی، اجتماعی و جنسی،

5 Nasiri HendeKhaleh
6 Ghazanfarpour
7 Nazmfar
8 Moayed

1 Sarafi
2 Bagmohammadi, Salavarzi
3 Khorasanizadeh
4 Livability

از وجود فضاهای دارای سرزندگی محروم می‌کند. در چنین شرایطی شهرها و فضاهای عمومی شهر به محیط‌های خالی از زندگی سرزنده تبدیل می‌شوند، که نتیجه آن بی رغبتی شهروندان برای استفاد از فضاهای شهری است. فضاهای خالی از سرزندگی و غیر فراگیر، زمینه را برای ناامنی و برهم خوردن امنیت شهروندان فراهم می‌آورد. به همین روی ضروری است که محیط‌های شهری از نظر سرزندگی و تاثیر آن در احساس امنیت شهروندان مورد توجه بیشتری قرار گیرند. بر این اساس، در پژوهش حاضر میزان سرزندگی در محله بنسنگان یاسوج و همچنین نقش آن در احساس امنیت ساکنان بررسی و تحلیل شده است. شهر یاسوج یکی از شهرهایی است که با توجه به قدمت کمتر از نیم قرن و مهاجرت بیش از حد و به دنبال آن افزایش جمعیت و رشد و پراکنش افقی گسترده شهر، تحت تاثیر ضعف‌های مدیریتی- به طوری که مهاجران روستایی عموماً در مناطق حومه‌ای شهر ساکن شدند و به دنبال نبود برنامه‌ریزی عمل‌گرا و بی‌اهمیت انگاری این اتفاق، بتدریج زمینه پراکنش شهری فراهم شد. پراکنش بی‌برنامه شهری نتیجه‌ای جز گسترش معضلات شهری از جمله ضعف در دسترسی مطلوب به خدمات شهری، کیفیت زندگی، مسائل امنیتی و دیگر معضلات در بر نداشته، که نتیجه همه آن‌ها ضعف سرزندگی شهری در شهر یاسوج و مناطق و محله‌های آن در دهه‌های اخیر بوده است- و عدم توجه به نتایج و پیامدهای منفی این پراکندگی به تدریج با افول سرزندگی مواجه گردیده است (ذکاوت^۴ و همکاران، ۲۰۲۰: ۱۹۸). محله بنسنگان یکی از محله‌های کناری شهر یاسوج است که با توجه به قرارگیری در ورودی شهر، نیازمند بافتی منسجم از جنبه‌های گوناگون کالبدی، اقتصادی و اجتماعی است؛ این محله جدای از نقش مهمی که در آسایش زندگی ساکنان خود دارد، نقش مهمی نیز در ارائه یک تصویر مطلوب اولیه برای کسانی دارد که به این شهر سفر می‌کنند. به

آراء بسیاری از نظریه‌پردازان روان‌شناسی و مسائل شهری مورد توجه قرار گرفته است (Paul & Sen, 2018: 142). سرزندگی از نیازهای شهرهاست که با توسعه روند شهرنشینی و آسیب‌های اجتماعی، اهمیت آن روز به روز بیشتر می‌شود (Sung & Lee, 2015: 318). تا جایی که اگر شهر را مانند یک موجود زنده فرض کنیم، برای ادامه زندگی به سرزندگی و نشاط نیازمند است (رخشانی‌نسب و رشیدیان^۱ ۲۰۱۷: ۱۰۲). امروزه یکی از مهم‌ترین دغدغه‌ها در طراحی فضاهای عمومی شهر، سرزنده بودن این مکان‌ها است. عوامل متعددی بر سرزندگی فضاهای عمومی شهر تأثیرگذارند؛ عوامل تأثیرگذار بر سرزندگی اساساً شامل تراکم جمعیتی، تراکم ساختمانی و عملکردی، اختلاط کاربری زمین، فضای باز، معماری با قدمت و الگوهای متفاوت، دسترس‌پذیری، پیاده‌مداری و پیوستگی خیابان‌ها است (Zhang et al., 2020). ضعف در هرکدام از این عوامل و تفاوت فرهنگی، خالی شدن فضاهای عمومی از معانی نمادین، عدم ارتباط مناسب بین انسان و محیط، عدم توجه طراحان به دنیای واقعی، فقدان حس تعلق و هویت و عدم توجه به کیفیت و تمرکز بر کمیت، نادیده گرفتن تعاملات شهری، عدم توجه به مقیاس انسانی و مراتب انسان و محیطزیست (کاوایی^۲ و همکاران، ۲۰۲۰: ۶۴)، همچنین تقسیمات یکنواخت واحدهای شهری، کمبود فضاهای اجتماعی و فراغتی، جدایی شدید کار، مسکن و فراغت، عدم تنوع بافت‌ها، فقر و تبعیض، تزلزل اقتصادی و بیکاری، اتکا و وابستگی، آلودگی‌های گوناگون، فشارهای عصبی، ترافیک، مشکلات اجتماعی، کمبود وسایل تفریحی، مشکلات مسکن، زاغه‌نشینی، تراکم بیش از اندازه، حاشیه‌نشینی و... نقش مهمی در عدم سرزندگی فضاهای عمومی شهری دارد (آنامرادنژاد^۳ و همکاران، ۲۰۱۶: ۹۷). عدم سرزندگی فضاهای عمومی می‌تواند موجب نارضایتی شهروندان و کاهش حضور آن‌ها در فضاهای شهری شود. این اتفاق شهر و شهروندان را

3 Anamoradnejad
4 Zekavat

1 Rakhshninasab and Rashidiyan
2 Kaviyani

و صنفی را بدون هیچ‌گونه هزینه و محدودیتی به عموم شهروندان می‌دهند و فضایی مناسب را برای گردهمایی و تجمع فراهم می‌آورند (بحرالعلومی^۲، 2016: ۳۲؛ Sikorska et al, 2020: 144). از نظر لیپتون^۳ فضای عمومی اتاق زندگی بیرونی و مرکز تفریح و اوقات فراغت بیرون از خانواده است (Bunawardi et al, 2016: 327). در این فضا فرصت آن وجود دارد که برخی مرزهای اجتماعی شکسته شوند و برخوردهای از پیش تدوین نیافته به وقوع پیوندند و افراد در یک محیط اجتماعی جدید با هم اختلاط یابند (صمدی^۴ و همکاران، 2019: ۱۰۴). فضاهای عمومی شهری همواره بستری برای تحقق و تجلی سرزندگی در شهرها بوده‌اند. امروزه این فضاها مکان‌هایی برای اعتراض، معاشرت و مواجهه با اختلاف هستند و به برندینگ شهرها برای نشاط و زنده ماندن و بهزیستی ساکنان کمک می‌کنند (Collinset et al, 2020: 103). مشارکت مردم و تعامل اجتماعی آن‌ها در این فضاها بزرگ‌ترین عامل سرزندگی در این فضاها است (Jacobs, 1961). یکی از اهداف برنامه‌ریزی شهری، دستیابی به بیش‌ترین مطلوبیت کیفیت فضاهای شهری و همچنین رضایت شهروندان در ابعاد مختلف است (اصغری‌زمانی^۵، 2018: ۲). این مسأله نیاز توجه به شاخص‌های سرزندگی در فضاهای شهری را مورد توجه قرار می‌دهد. به صورت کلی، مفهوم سرزندگی مرتبط با دهه آخر قرن بیستم است (Appleyard, 1981؛ Bosselmann et al, 1999). ارسطو اولین دانشمندی بود که به این مفهوم توجه نمود (Babaei et al, 2015: 84). در یک تعریف کلی، سرزندگی ادراک مثبتی است که به وسیله مردمی که در یک فضا زندگی می‌کنند، شکل می‌گیرد (Sepe, 2017). سرزندگی در محیط‌های شهری دارای اهمیت زیادی است، تا جایی که سرزندگی شهری را فرایند اجتماعی می‌داند که به شدت با موجودیت‌های کالبدی فرم شهری، به‌ویژه محیط

همین‌خاطر نیازمند محیطی سرزنده و ایمن است. با اینحال، وجود آسیب‌های بیشمار محیطی همچون تعدد تعمیرگاه‌ها و عدم مکان‌یابی مناسب آن‌ها که موجب آلودگی‌های زیست‌محیطی، بهداشتی، ایجاد بار ترافیکی و همچنین اشغال پیاده‌راه‌ها شده است، ضعف در؛ روشنایی معابر و ایجاد نقاط کور بیشمار در سطح محله، مشکلات موجود در جمع‌آوری و دفع زباله‌ها و پسماندها که چهره نازیبایی به محله داده‌اند، کمبود فضای سبز، ضعف در سازگاری کاربری‌ها و عدم پخش زمانی مطلوب آن‌ها، عدم تناسب کاربری‌ها با منظر شهری، اشغال پیاده‌راه‌ها به وسیله مغازه‌ها و کمبود فضاهای بهینه برای پیاده‌روی و تعاملات اجتماعی در سطح محله، مشکلات کمی و کیفی پیاده‌راه‌ها، کف‌سازی نامناسب آن‌ها، بی‌نظمی در مبلمان شهری، وقوع نزاع و درگیری در سطح محله و فضای عمومی آن و... فضاهای عمومی این محله را با مشکلات زیادی روبه‌رو کرده است. به همین خاطر و با توجه به اهمیت وجود فضاهای همگانی امن و همچنین فعال و سرزنده در پژوهش حاضر به این مسأله پرداخته خواهد شد.

۲ مبانی نظری

۲٫۱ سرزندگی شهری در فضاهای عمومی

فضا با توجه به نقش و کارکردهایی که دارا است، دارای انواع مختلفی است که از جمله می‌توان به فضاهای عمومی اشاره نمود. فضاهای عمومی، مکان‌های باز هستند که به عموم شهروندان تعلق دارند (میرزایی و محمدزکی^۱، 2016: ۱۲۷؛ Shen et al, 2017: 5). این فضاها محل تجلی زندگی جمعی شهرها هستند و به دلیل ماهیت خود، حق ورود و حضور هر قشر، سن، نژاد

4. Samadi
5 Asghari Zamani

1. Mirzaei, Mohamadzaki
2. Bahrul Uloomi
3. Lipton

در بهبود و پیشرفت مطالعات حوزه سرزندگی دارد، جین جیکوبز^۵ است. جیکوبز به عنوان یکی از بزرگترین نظریه پردازان قرن حاضر، بر اهمیت حضور واقعی مردم به عنوان محرک در سرزندگی شهری معتقد بود. جیکوبز برای ترویج یک زندگی خیابانی پر جنب و جوش و سرزندگی در محیط‌های شهری مجموعه‌ای از شرایط اساسی را ارائه می‌کند که در ادامه به آن‌ها می‌پردازیم: ۱- تنوع و ترکیب کافی از کاربری‌های اولیه ۲- ارتباط نحوه چیدمان محیط ساخته شده برای فراهم شدن فرصت تماس از طریق تعداد کافی تقاطع‌ها ۳- تنوع ساختمان‌هایی با ویژگی‌ها و سنین مختلف. چراکه جیکوبز در طراحی محله‌ها به وجود ساختمان‌های قدیمی و اختلاط واقعی بافت‌های قدیم و جدید برای سرزندگی شهری معتقد بود و ۴- تراکم فشرده و کافی مردم صرف نظر از علت حضورشان. هدف اصلی جیکوبز از ارائه این عوامل، اطمینان از این مسأله است که افراد در طول روز از فضاهای شهری و برای اهداف گوناگون و در زمان‌های مختلف استفاده کنند که نتیجه این مسأله، سرزندگی محله‌های شهری است (Delclos- Alio et al: 2018؛ Sung & Lee, 2015: 319؛ Hirt, 2016؛ Alio & Miralles- Guasch, 2018: 506).

۲،۲ سرزندگی و امنیت شهری

زندگی جمعی انسان از نیاز به امنیت سرچشمه می‌گیرد و امنیت مقوله‌ای اساسی در هر نظام اجتماعی است. تا جایی که می‌توان گفت امروزه امنیت یکی از اساسی‌ترین نیازهای بشر جهت رشد و توسعه است (Alemi, 2008: 3؛ Razaniak, 2014: 113). امنیت را می‌توان در سطوح مختلفی مانند امنیت عمومی، اجتماعی، کارکردی، شهری، کالبدی و محیطی بررسی کرد. امنیت شهری یکی از مسائل مهم در مباحث اصلاحات و ساماندهی شهری است (جلالیان^۶، ۲۰۲۰: ۶۰۰)، که وجود آن در فضاهای شهری همواره مورد توجه برنامه‌ریزان و طراحان شهری بوده است. ادراک و احساس امنیت پیش‌نیاز

ساخته شده گره خورده است (Ye et al, 2018). سرزندگی شهری یعنی ظرفیت شهر برای پاسخ دادن و انطباق با شرایط (Sci, 2014: 368). سرزندگی ناشی از نشاط مردم در فضای شهری و همچنین فعالیت‌های آن افراد است (Lu et al, 2019) به همین روی می‌توان گفت که بزرگ‌ترین عامل سرزندگی فضاهای شهری، حضور مردم و تعامل اجتماعی آن‌ها با یکدیگر است (بحرالعلومی^۱، ۲۰۱۶: ۳۱). سرزندگی شهری توسط اجتماع انسان‌ها ایجاد می‌شود و به ویژگی‌های مورفولوژیک یک شهر بستگی دارد (Xia et al, 2020: 3). هدف از ایجاد سرزندگی شهری، ارتقاء کیفیت زندگی شهروندان است و با ابعاد مختلف اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و کالبدی مرتبط است (حسین‌زاده و صفرعلی‌زاده^۲، ۲۰۲۰: ۱۵۴). پژوهشگران سرزندگی شهری را به سه مولفه تجزیه می‌کنند: حضور مداوم مردم در خیابان‌ها و فضاهای عمومی، فعالیت‌ها و همچنین محیطی که این فعالیت‌ها در آن انجام می‌شود (Yue et al, 2021). با توجه این توضیحات، شهر سرزنده زمینه‌ساز منش‌های اجتماعی بین افراد و خلق و افزایش سرمایه اجتماعی می‌شود. همچنین شهری برای همه مردم است. بدین معنا که شهر سرزنده جذاب، کارآمد و امن برای کودکان و افراد مسن است (مولوی^۳ و همکاران، ۲۰۲۰: ۸۸۶). امروزه وجود محیط‌های شهری سرزنده برای برخورداری از آرامش ذهنی، سلامتی و عملکرد و همچنین موفقیت در دوره‌های متنوع زندگی از جمله موفقیت در زندگی شخصی و کیفیت شبکه‌های اجتماعی، اهمیت فراوانی دارد (اسکوئی ارس و حکیمی^۴، ۲۰۲۱: ۱۴۶). Isiklar (۲۰۱۷) سرزندگی در محیط‌های شهری را نیازمند وجود عواملی همچون تعامل اجتماعی، ایمنی و متعلقات، تامین نیازهای مختلف در محله‌های شهری، استفاده فعال از فضا و تغییرپذیری واحدها براساس نیازهای فعلی می‌داند. یکی از افرادی که مرور آثار او نقش مهمی

4 Oskouei and Hakimi
5 Jane Jacobs
6 Jalalian

1 Bahrololoomi
2 Hoseinzadeh and Safaralizadeh
3 Molavi

درحالی که فضاهای ناامن دافع گروه‌های انسانی و همچنین سرمایه‌گذاری خواهند بود. با توجه به این توضیحات، طراحی فضاهای شهری نقش مهمی در افزایش سرزندگی و به تبع آن احساس امنیت شهروندان دارد. به گونه‌ای که طراحی فضاهای سرزنده که تعاملات اجتماعی را رونق می‌دهد، موجب افزایش امنیت ساکنان شده و باعث می‌شود که همهٔ اقشار جامعه بدون تجربه ترس و جرم در فضاهای شهری سرزنده حضور یابند. در نتیجهٔ این اتفاق، احساس امنیت ساکنان در فضاهای شهری افزایش می‌یابد. به همین‌روی با شناسایی عوامل موثر بر سرزندگی فضاهای شهر و تقویت آن‌ها، می‌توان حیات شهری را در سایهٔ احساس امنیت شهروندی احیا کرد.

۳ پیشینهٔ تحقیق

با توجه به رشد و گسترش روزافزون جمعیت و نیازهای گوناگون این جمعیت به سرزندگی و احساس امنیت در فضاهای عمومی، در دهه‌های اخیر پژوهش‌های چندی در زمینهٔ سرزندگی و احساس امنیت در فضاهای عمومی صورت گرفته است که در ادامه به مهم‌ترین آن‌ها اشاره می‌شود؛ غضنفرپور و همکاران (۲۰۱۹) در پژوهشی به بررسی سرزندگی و حیات شبانهٔ میدان نقش جهان اصفهان با تأکید بر امنیت پایدار شهری پرداختند. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که وضعیت سرزندگی و زندگی شبانهٔ میدان نقش جهان اصفهان با توجه به عامل امنیت پایدار شهری در تمامی شاخص‌ها در وضعیت مطلوب قرار دارد. اخوان^۳ و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهشی به بررسی تاثیر عوامل محیطی- کالبدی بر سرزندگی و کیفیت خیابان‌های شهری در خیابان‌های نادر و انقلاب شهر ساری پرداختند. نتایج پژوهش آن‌ها نشان می‌دهد که بین سرزندگی شهری در خیابان‌های مورد ارزیابی پژوهش و مشکلات گوناگون محیطی- کالبدی رابطهٔ مستقیم و معنی‌داری برقرار است. علیمردانی^۴ و همکاران

لازم برای یک شهر قابل سکونت است (Nemet & Schmidt, 2007: 284) و هرچه این احساس امنیت افزایش یابد، ارتباطات اجتماعی بین افراد یک اجتماع یا محله وسیع‌تر می‌شود و آنان می‌توانند برای خود شبکه‌ای از روابط بسازند و از این طریق احساس تعلق خاطر به اجتماع شکل خواهد گرفت (عامری^۱، ۲۰۲۱: ۲۳). امروزه یکی از راه‌های برقراری امنیت از طریق مداخلات در کالبد شهرهاست. اگر کالبد شهرها بتوانند سرزنده شوند و سرزندگی را به شهروندان انتقال دهند، شهروندان نیز انگیزهٔ بیشتری برای استفاده از فضاهای شهری خواهند داشت. به همین‌خاطر سرزندگی شاخص مهمی از کیفیت محیط شهری محسوب می‌شود، زیرا می‌تواند باعث کاهش جرائم گردد، محرک تجارت گردد و از طریق مشاهدهٔ مردم، تشویق تعاملات اجتماعی و زمینه‌سازی برای مبادلات فرهنگی، بر لذت منفعل از خیابان در سایهٔ احساس امنیت شهروندان بیفزاید (Jalaladdin & Oktay, 2011: 665). به صورت کلی می‌توان گفت، وجود امنیت در محیط‌های شهری از اصول و الزامات اساسی سرزندگی در این فضاها محسوب می‌شود. به‌گونه‌ای که نبود آن در بروز رفتارهای ناهنجار شهری تاثیرگذار است و سبب کاهش حضور شهروندان در فضاهای شهری و کاهش سرزندگی در این فضاها می‌شود (Mak & Jim, 2018). جیکوبز به‌عنوان یکی از افراد مطرح در زمینهٔ مطالعهٔ سرزندگی و امنیت در محیط‌های شهری، معتقد است نشانه‌های یک محلهٔ شهری موفق آن است که فرد در خیابان‌های مملو از بیگانگان، احساس امنیت فردی و اطمینان کند (غضنفرپور^۲ و همکاران، ۲۰۱۹: ۸۸). افزایش امنیت در شهرها، علاوه بر مزایای ظاهری همچون تقویت هویت، کارایی و زیبایی فضا، این مزیت را دارد که مردم در فضای ایمن حضور موثرتری دارند و زندگی، فعالیت، سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار رونق بیشتری می‌گیرد و در نتیجه از نظر مالی و اقتصادی شاهد رشد بیشتری خواهیم بود،

3 Akhavan
4 Alimardani

1 Ameri
2 Ghazanfarpour

طریق این رشد، کیفیت زندگی جمعی آن‌ها نیز افزایش می‌یابد. Zeng et al. (۲۰۱۸) در پژوهشی به ارزیابی سرزندگی شهری در دو شهر شیکاگو و ووهان پرداختند. نتایج پژوهش آن‌ها نشان داد که شهر شیکاگو از نظر دسترسی و تنوع و شهر ووهان از نظر تراکم و زیست‌پذیری برتر هستند. Zang Zarin et al. (۲۰۱۵)، در مقاله‌ای به بررسی ابعاد کالبدی و اجتماعی سرزندگی در خیابان‌های سنتی و مدرن تهران پرداخته‌اند. موارد مورد بررسی آن‌ها در این پژوهش خیابان‌های نارمک و گلستان است. نتایج پژوهش آن‌ها نشان داد که به‌طور کلی فضاهای جمعی منطقه ۱ تهران ویژگی‌های یک فضای جمعی استاندارد را ندارند و حاوی عناصر آشفته‌گی هستند.

بررسی پیشینه‌های صورت گرفته نشان می‌دهد که این پژوهش‌ها با رویکردهای گوناگونی به بررسی سرزندگی و اهمیت آن پرداخته‌اند. یکی از تفاوت‌های عمده پژوهش حاضر با پژوهش‌های مورد اشاره، جامعیت ابعاد آن است. به‌گونه‌ای که برخلاف اغلب پژوهش‌هایی که به بررسی آن‌ها پرداخته شده است، این پژوهش ضمن بررسی جامع همه ابعاد موضوع، به بررسی نقش و تاثیر سرزندگی و هریک از شاخص‌های آن در احساس امنیت ساکنان نیز پرداخته است. به همین‌روی و با توجه به بررسی رابطه دو سویه سرزندگی و احساس امنیت در فضاهای شهری و با توجه به اهمیت احساس امنیت ساکنان، موضوعی که در پژوهش‌های حوزه سرزندگی زمینه‌های مطالعه فراوانی دارد، اما با اینحال در پژوهش‌های داخلی کمتر به آن پرداخته شده است، می‌توان این پژوهش را یک پژوهش نو دانست. پژوهش حاضر ضمن بررسی تأثیر سرزندگی شهری بر امنیت فضاهای عمومی، به بررسی این موضوع در شهر میانی یاسوج پرداخته است که شهری نوپا و حاصل مدیریت قومی و طایفه‌ای است و تحت تأثیر این اتفاق و نقش و قدرت طوایف دچار مشکلات زیادی در بدنه مدیریت شهری بوده و از نیروی توانمند و متخصص

(۲۰۱۶) در پژوهشی به بررسی نقش امنیت در سرزندگی و حیات شبانه در خیابان امام مرنند پرداختند. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که شاخص‌های کاربری مختلط، نورپردازی، طراحی کالبدی محیط و نفوذپذیری فضا علاوه بر افزایش امنیت روانی و فیزیکی شهروندان در ساعات شبانه، موجب سرزندگی و حضور پذیری این فضا نیز می‌شود. Mouratidis & Poortinga (۲۰۲۰) در پژوهشی به بررسی روابط بین محیط ساخته‌شده و انسجام اجتماعی و تاثیر واسطه‌ای سرزندگی شهری در این رابطه در منطقه شهری اسلو پرداخته‌اند. نتایج این پژوهش بیانگر روابط به‌ظاهر متناقض بین محیط ساخته‌شده، سرزندگی شهری و انسجام اجتماعی است. با توجه به نتایج این پژوهش، اگرچه فرم فشرده شهری از سطوح بالای سرزندگی شهری برخوردار است، اما در مقایسه با فرم شهری با تراکم پایین، دارای سطوح پایین‌تری از انسجام اجتماعی است. Kalmz et al. (۲۰۲۰) نیز در پژوهشی به بررسی امنیت شهری زنان در فضاهای عمومی پرداختند. در این پژوهش آن‌ها نتیجه گرفتند که ایمنی زنان در فضاهای عمومی بسیار پیچیده است و میزان درک آن‌ها از امنیت، در نحوه استفاده از فضاهای عمومی و نوع تعامل آن‌ها با این فضاها بسیار تعیین‌کننده و حائز اهمیت است. به این صورت که هرچقدر فضاهای شهری متنوع و سرزنده‌تر باشند، زنان نیز امنیت بیش‌تری خواهند داشت. You et al. (۲۰۱۹) در پژوهشی با هدف بررسی سرزندگی شهری در شهرهای در حال توسعه، سرزندگی فضاهای شهری را در شهر شانگهای مورد بررسی قرار دادند. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد مرکز شهر که از مناطق قدیمی شهر نیز قلمداد می‌شود، سرزندگی بیش‌تری نسبت به سایر نواحی شهر دارد. Khalili & Nayyeri Fallah (۲۰۱۸) در پژوهشی به ارزیابی زندگی جمعی زنان از نظر معیارهای سرزندگی در بازار سنتی اصفهان پرداختند. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که با افزایش سرزندگی یک فضای عمومی از طریق اقدامات مربوط به آن، حضور زنان رشد می‌یابد و از

ارتباط گسترده‌ای که این محله با محله‌های اطراف خود دارد و همچنین به منظور افزایش صحت نتایج، برای اطمینان و استحکام بیش‌تر پژوهش تعداد ۳۸۴ پرسشنامه و با شیوه غیر تصادفی- در دسترس در سطح محله توزیع شد. روایی پرسشنامه به وسیله ۵ نفر از متخصصان این حوزه و همچنین پایایی آن با توجه به آزمون آلفای کرونباخ با میزان اعتبار $0.879/a >$ (قابل قبول) تایید شد. به منظور تجزیه و تحلیل یافته‌های پژوهش، از نرم‌افزار SPSS استفاده شد. با توجه به نتایج آزمون کولموگروف اسپرنوف، سطح معنی‌داری داده‌های پژوهش کمتر از 0.05 است و داده‌ها از توزیع نرمالی پیروی نکرده‌اند، ولی با توجه به حجم بالای نمونه (تعداد پرسشنامه بالاتر از ۳۰ عدد است)، توزیع داده‌ها به صورت نرمال در نظر گرفته شد و به همین خاطر، از آزمون‌های آماری پارامتریک متناسب استفاده گردید. به همین منظور، برای ارزیابی رضایتمندی از مولفه‌های سرزندگی از آزمون t تک نمونه‌ای استفاده شد. به منظور بررسی تاثیر هر یک از مولفه‌های پژوهش بر میزان رضایت از سرزندگی در محله بنسنگان یاسوج، آزمون رگرسیون ترتیبی به کار رفت. همچنین برای بررسی تاثیر میزان سرزندگی موجود در محله بر احساس امنیت ساکنان از آزمون رگرسیون خطی ساده و برای بررسی ارتباط بین سرزندگی در محله موردنظر و احساس امنیت ساکنان از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد. شاخص‌های پژوهش با استفاده از ادبیات نظری پژوهش در قالب ۵ شاخص (امنیتی، اجتماعی- فرهنگی، اقتصادی، زیست‌محیطی و کالبدی) و ۶۴ گویه استخراج گردیده است. جدول ۱ شاخص‌های پژوهش به همراه گویه‌های آن را نشان می‌دهد. جدول ۲ نیز مجموعه متغیرهای مورد استفاده در پژوهش را نشان می‌دهد.

محروم است. همچنین این پژوهش در موضوع خاص خود و همچنین زمینه‌های موضوعی مرتبط با آن، اولین پژوهش جامع در این شهر است که لزوم بررسی جامع آن باعث اهمیت توجه به این مسأله شده است. به همین‌روی پژوهشی نو است که می‌تواند شروع و تسهیل‌کننده راه برای بررسی تطبیقی سرزندگی و امنیت شهروندی با نگاه جدید و با توجه به تاثیر میزان سرزندگی شهری در امنیت فضاهای شهری و نقش آن در این اتفاق و همچنین زمینه‌ساز پژوهش‌های مرتبط در شهر مذکور و مناطق و محله‌های آن باشد. با توجه به این توضیحات، پژوهش حاضر قصد دارد به بررسی رابطه مذکور با استفاده از دامنه گسترده‌ای از شاخص‌های مورد استفاده که اغلب پژوهش‌های مذکور از آن محروم هستند، پردازد.

۴ روش تحقیق

پژوهش حاضر از نظر روش تحقیق توصیفی-تحلیلی و از نظر هدف کاربردی است و هدف آن بررسی میزان سرزندگی در محله مورد مطالعه و همچنین نقش سرزندگی و شاخص‌های آن در احساس امنیت ساکنان در فضاهای عمومی محله است. اطلاعات مورد نیاز پژوهش از طریق مطالعه کتابخانه‌ای (شامل استفاده از کتاب‌ها، مقالات و پژوهش‌های مرتبط با موضوع) و همچنین برداشت میدانی (جمع‌آوری پرسشنامه) گردآوری شده است. جامعه آماری پژوهش، شامل شهروندان بالای ۱۵ سال محله بنسنگان در منطقه چهار شهر یاسوج است که با توجه به آمار مرکز بهداشت شهرستان بویراحمد در سال ۱۳۹۵، تعداد جمعیت آن‌ها، ۲۶۲۸ نفر (شامل ۱۲۸۹ مرد و ۱۳۳۹ زن) است. به همین روی، با استفاده از فرمول کوکران، حجم نمونه ۳۳۸ در نظر گرفته شد که با توجه به تاثیر و همچنین

جدول ۱. شاخص‌های مورد مطالعه پژوهش

شاخص	گویه
امنیت	رفت و آمد مداوم و مستمر، امکان حضور تنهایی در ساعات مختلف شبانه‌روز، مزاحمت افراد ولگرد، وقوع جرم و جنایت، مشاهده جرائم بزهکارانه، در معرض جرائم قرار گرفتن، نظارت اجتماعی، امنیت اجتماعی، آسودگی روانی و ذهنی، ایمنی در برابر سواره، حضور زنان و احساس راحتی آن‌ها.
اجتماعی- فرهنگی	تعلق و وابستگی، وجود بناها و نشانه‌های شاخص و خاطره‌انگیز، قابلیت استفاده تمام افراد جامعه، تعدد بناهای تاریخی و تاثیر آن‌ها در سرزندگی شهری، تاثیر فضاهای محله در تداعی خاطره‌ها و امکان ثبت خاطره‌های خوب، فخر مکانی، رضایت از زندگی در این فضا، تعاملات اجتماعی، برگزاری مراسم‌ها و جشن‌های خیابانی، فعالیت‌های زنده خیابانی، روابط همسایگی، استفاده همه‌شمول، اختلاط سکونتی و درآمدی، محدودیت‌های جنسیتی.
اقتصادی	تنوع کسب و کارها، برپایی بازارهای موقت، تناسب بین عرضه کالاها و وضعیت و توان مالی ساکنان، رضایت از وضعیت رقابتی در عرضه مایحتاج زندگی ساکنان
زیست‌محیطی	وضعیت بهداشت و پاکیزگی، آلودگی هوا، آلودگی صوتی، پوشش گیاهی و فضای سبز، جمع‌آوری و دفع زباله، وضعیت کریدورهای سبز، نحوه توزیع کاربری‌های سبز.
کالبدی	قابلیت دسترسی برای همگان، دسترسی به مسیرهای رفت و آمد پیاده، تعدد مسیرهای مجزای دوچرخه، امکان استفاده افراد معلول، دسترسی به محل کار و فعالیت، دسترسی به شبکه حمل و نقل عمومی، دسترسی به خدمات شهری و مراکز ارائه‌کننده آن‌ها، اختلاط کاربری‌ها، عملکرد شبانه‌روزی خدمات، سازگاری کاربری‌ها با یکدیگر، وضعیت کاربری‌های با اولویت اول نیاز، کیفیت و جنس کف پوش پیاده‌راه‌ها، مبلمان شهری، روشنایی و نورپردازی، همگونی سبک‌های معماری ساختمان‌های متفاوت، تنوع رنگی ساختمان‌ها، انطباق معماری ساختمان‌ها با فرهنگ بومی شهر، خوانایی مسیر، هماهنگی شکل و نمای ساختمان‌ها، تابلوهای هدایت مسیر، استفاده از رنگ‌های شاد در طراحی فضا.

منبع: سعیدی و همکاران، ۲۰۲۰؛ غضنفرپور و همکاران، ۲۰۱۹؛ مولوی و همکاران، ۲۰۲۱؛ اسکوتی ارس و حکیمی، ۲۰۲۱؛ فسیحی و همکاران، ۲۰۱۹؛ پورا احمد و همکاران، ۲۰۱۶؛ Sulis et al, 2019; Ibrahim et al, 2019; Alfars et al, 2016; Yue et al, 2018; Patrizia et al, 2018; Sci, 2014; Landry, 2000; Garvin, 2016; Qiao et al 2019; Levin & Zhang, 2017

جدول ۲. متغیرهای مورد استفاده در پژوهش

بررسی سرزندگی	آزمون t	هدف	بررسی میزان اهمیت و معنی‌داری گویه‌های هر شاخص و ارزیابی کلی ساکنان از میزان سرزندگی محله در آن شاخص، با توجه به گویه‌های مطروحه
بررسی سرزندگی	رگرسیون ترتیبی	مستقل	شاخص‌های سرزندگی شهری
		وابسته	سرزندگی کلی در محله بنسنگان
		هدف:	بررسی اهمیت و نقش هر یک از شاخص‌های امنیت، اجتماعی- فرهنگی، اقتصادی، زیست‌محیطی و کالبدی بر میزان سرزندگی
		مستقل	شاخص‌های سرزندگی شهری
		وابسته	احساس امنیت

بررسی ارتباط بین سرزندگی شهری و احساس امنیت در محله و همچنین مشخص کردن ارتباط هر یک از شاخص‌های سرزندگی با این احساس امنیت	هدف	همبستگی پیرسون	بررسی رابطه بین سرزندگی و احساس امنیت
سرزندگی شهری	مستقل	رگرسیون خطی ساده	بررسی تاثیر سرزندگی در احساس امنیت
احساس امنیت	وابسته		
بررسی نقش سرزندگی موجود در سطح محله بنسجان بر احساس امنیت ساکنان در این محله	هدف		

۱۱ درصد اراضی زراعی، ۷ درصد به تاسیسات و بقیه به خدمات شهری اختصاص دارد.

محله بنسجان با توجه به قرارگیری در ورودی شهر، نیازمند بافتی منسجم از نظرهای مختلفی چون ویژگی‌های کالبدی، اقتصادی و اجتماعی است؛ وجود آسیب‌های بیشمار محیطی همچون تعدد تعمیرگاه‌ها و عدم مکان‌یابی مناسب آن‌ها که موجب آلودگی‌های زیست‌محیطی، بهداشتی، ایجاد بار ترافیکی و همچنین اشغال پیاده‌راه‌ها شده است، ضعف در روشنایی معابر و ایجاد نقاط کور بیشمار در سطح محله، مشکلات موجود در جمع‌آوری و دفع زباله‌ها و پسماندها که چهره نازیبایی به محله داده‌اند، کمبود فضای سبز، ضعف در سازگاری کاربری‌ها و عدم پخش زمانی مطلوب آن‌ها، عدم تناسب کاربری‌ها با منظر شهری، اشغال پیاده‌راه‌ها به وسیله مغازه‌ها و کمبود فضاهای بهینه برای پیاده‌روی و تعاملات اجتماعی در سطح محله، مشکلات کمی و کیفی پیاده‌راه‌ها، کف‌سازی نامناسب آن‌ها، نبود هیچ‌گونه پارک و بوستانی در سطح محله، بی‌نظمی در مبلمان شهری، اشغال فضاهای عمومی محله عموماً به وسیله مراکز خرید و تعمیرگاه‌ها و عدم در نظر گرفتن فضایی برای سایر کاربری‌ها از جمله مراکز و امکانات آموزشی، تجاری، مراکز تفریحی- فرهنگی و غیره عمده ویژگی‌ها و معضلات کالبدی محله بنسجان است که نقش مهمی در ضعف سرزندگی این محله داشته است. در بیان جامع‌تر وضع موجود این محله ذکر این نکته حائز توجه است که محله بنسجان دارای بافت

۴/۱ محدوده مورد پژوهش

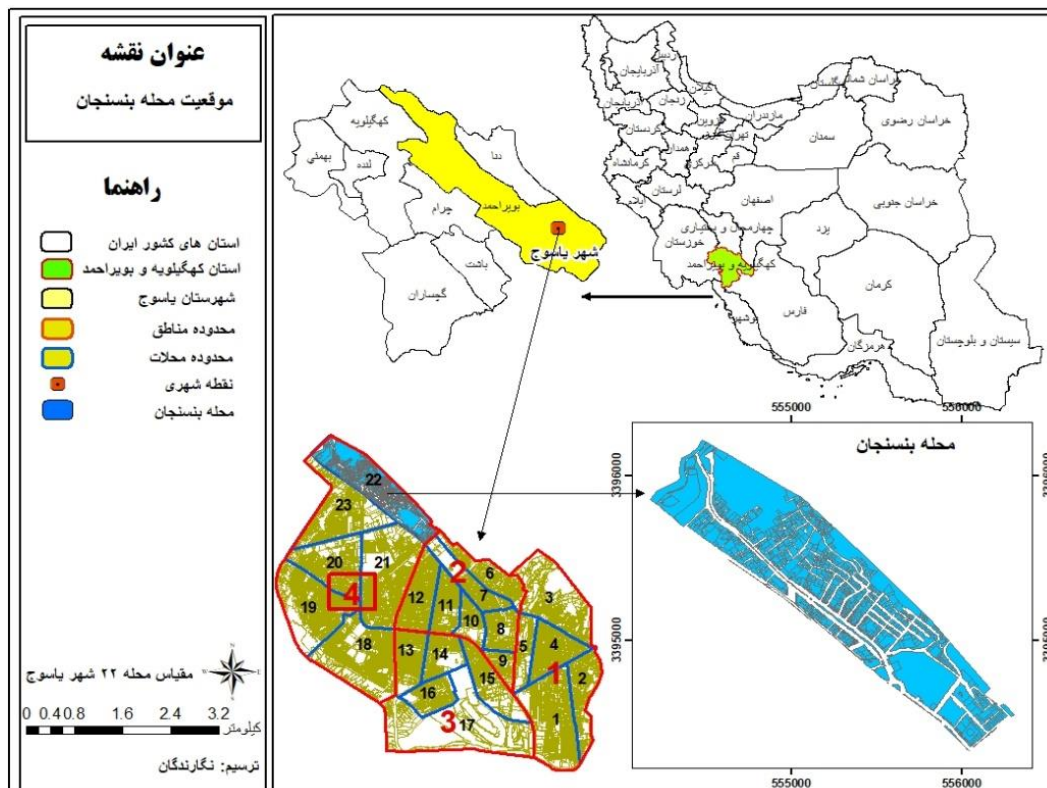
شهر یاسوج مرکز شهرستان بویراحمد و استان کهگیلویه و بویراحمد است. براساس آمار، جمعیت این شهر در سال ۱۳۹۵، معادل ۱۳۴۵۳۲ نفر بوده است (ریاحی‌پور^۱ و همکاران، ۱۳۹۹: ۱۴۸). شهر یاسوج از شمال با استان چهارمحال و بختیاری، از جنوب با استان بوشهر، از مشرق با استان‌های اصفهان و فارس و از غرب با استان خوزستان هم‌مرز است. از نظر تقسیمات کالبدی، این شهر به ۴ منطقه و ۲۳ محله تقسیم می‌شود، که محله بنسجان در منطقه ۴ و در ورودی شهر واقع شده است. این محله از شمال به منتهی‌الیه مرز محدوده قانونی شهر، از جنوب به محله‌های کوی بنیاد شهید، تل زالی و بلوار مطهری و خیابان کشاورز، از شرق به ۴۰ متری ارم و از غرب نیز به منتهی‌الیه غربی مرز محدوده قانونی شهر ختم می‌شود. این محله از نظر اجتماعی جزو محله‌های متوسط‌نشین شهر است. براساس آمار مرکز بهداشت بویراحمد، جمعیت این محله تا آخر اسفند ۱۴۰۰، بالغ بر ۳۷۸۸ نفر است. همچنین جمعیت بالای ۱۵ سال این محله نیز برابر با ۲۶۲۸ نفر است که از این تعداد ۱۲۸۹ نفر مرد و ۱۳۳۱ نفر زن هستند (سامانه سبب استان کهگیلویه و بویراحمد، شهرستان بویراحمد: ۱۴۰۰). مساحت محله بنسجان ۱۱۷ هکتار است که از این مقدار ۲۲ درصد به معابر، ۱۰ درصد به اراضی مسکونی، ۱۹ اراضی بایر، ۱۱ درصد اراضی باغ، ۷ درصد فضای سبز،

1. Riahipour

در جوی آب و ایجاد چهره نازیبایا برای محله و فضای عمومی آن، آلودگی صوتی و زیست‌محیطی تحت تاثیر وجود و تعدد تعمیرگاه‌ها در فضای محله و مکان‌یابی نامناسب آن‌ها که ضمن اشغال فضا موجب ایجاد فضایی نازیبایا در محله شده، و سایر مشکلات در گذر زمان بر ساختار محله بنسنگان و فضاهای عمومی آن تاثیرگذار بوده است. مجموع مسائل کالبدی، اجتماعی و اقتصادی ذکر شده فضاهای عمومی این محله را از استانداردهای یک فضاهای عمومی سرزنده، پرجنب‌وجوش و دارای ارتباطات اجتماعی قوی و زندگی جمعی محروم کرده است. نتیجه این اتفاق کمبود سرزندگی، امنیت و آسایش روانی در محله مذکور است. نمایی از وضعیت کالبدی محله بنسنگان در شکل ۲ مشاهده می‌شود.

جمعیتی متنوعی است. به طوری که گروه‌های اجتماعی مختلفی تحت شرایط اجتماعی واحد در این محله زندگی می‌کنند. این اتفاق باعث شده است بافت اجتماعی محله تحت تاثیر این اتفاق و تنوع قومی و نژادی موجود باشد. وجود این تنوع قومی و نژادی، اهمیت قومیت و تعصبات متعاقب آن که موجب شکل‌گیری زمینه‌های اختلافات قومی و به دنبال آن نزاع و درگیری‌های بیشمار در سطح محله و فضای عمومی آن شده، در کنار سایر مسائل اجتماعی، اقتصادی و محیطی از جمله وجود مکان‌های ناامن در محله- مانند خانه‌های مخروبه و نیمه‌کاره، تاریکی و خلوتی کوچه‌ها- حضور ارادل و اوباش، مشکلات اقتصادی و دستیابی نامناسب و ناعادلانه ساکنان به خدمات، قرارگیری محله در حاشیه مرزی شهر و وجود محرومیت محله، ضعف در جمع‌آوری زباله و بهداشت محیط و تجمع زباله‌ها

شکل ۱. موقعیت محله مورد مطالعه در شهر یاسوج

شکل ۲: نمایی از وضعیت بافت کالبدی و اجتماعی محله بنسجان

۵ یافته‌ها و بحث

۵.۱ یافته‌های توصیفی پژوهش

براساس یافته‌های توصیفی پژوهش، ۵۸.۸ درصد از پاسخگویان مرد و ۴۱.۲ زن بودند که نشان دهنده حضور فعال‌تر مردان در فضاهای عمومی این محله است. همچنین با توجه به داده‌های پرسشنامه، میانگین سن پاسخگویان بین ۱۷ تا ۶۵ سال متغییر بود. با توجه به آمار، بیش‌تر پاسخ‌دهندگان در گروه سنی ۲۶ تا ۴۰ سال قرار داشتند، به‌گونه‌ای که این گروه ۴۴.۲ درصد از مجموع پاسخگویان را شامل می‌شود، در حالی که گروه سنی بیش‌تر از ۵۵ سال

با ۹.۷ درصد، کمترین میزان گروه سنی در این پژوهش را شامل می‌شود. بررسی وضعیت تاهل پاسخگویان نیز نشان می‌دهد که تفاوت آماری چندانی بین دو گروه متاهل و مجرد در این پژوهش وجود ندارد، به‌گونه‌ای که ۵۲.۱ درصد از پاسخگویان مجرد و ۴۷.۹ درصد نیز متاهل بودند. به لحاظ تحصیلات، بیش‌ترین میزان متعلق به گروه دارای مدرک دیپلم با ۳۳ درصد بود. از نظر وضعیت اشتغال نیز ۳۰.۷ درصد از پاسخگویان اعلام داشتند که در مشاغل آزاد مشغول به فعالیت هستند.

جدول ۳. آمار توصیفی پژوهش

مولفه‌ها	زیرشاخه‌ها	فراوانی	درصد
جنسیت	مرد	۲۲۶	۵۸.۸
	زن	۱۵۸	۴۱.۲
تاهل	مجرد	۲۰۰	۵۲.۱
	متاهل	۱۸۴	۴۷.۹
سن	۱۵-۲۵	۸۹	۲۳.۱
	۲۶-۴۰	۱۷۰	۴۴.۲
	۴۱-۵۵	۸۸	۲۳
	۵۶ به بالا	۳۷	۹.۷
تحصیلات	بی‌سواد	۵	۱.۳
	زیردیپلم	۳۷	۹.۶
	دیپلم	۱۲۷	۳۳
	فوق دیپلم	۸۵	۲۲.۲
	کارشناسی (لیسانس) کارشناسی ارشد و بالاتر	۱۰۷	۲۷.۹
شغل	کارمند	۴۹	۱۲.۸
	کارگر	۲۹	۷.۶
	آزاد	۱۱۸	۳۰.۷
	خانه‌دار	۸۱	۲۱.۱
	بازنشسته	۲۲	۵.۷
	بیکار	۱۸	۴.۷
	دانشجو	۵۹	۱۵.۳
	در جستجوی کار جدید	۸	۲.۱

سطح اطمینان ۹۵ درصد نشان می‌دهد که مقدار معنی‌داری همه شاخص‌ها کمتر از ۰.۰۵ است، که با توجه به میانگین پایین همه شاخص‌ها و سوال‌ها، و همچنین منفی بودن کرانه‌های بالا و پایین سطح اطمینان، نشان می‌دهد که پاسخ‌دهندگان از میزان سرزندگی این محله در ابعاد مختلف آن رضایت ندارند. در این تحقیق برای بررسی سرزندگی در محله بنسنگان یاسوج از ۵ شاخص استفاده شد. براساس جدول ۴ با توجه به شاخص‌های ارزیابی شده، میانگین کلی سرزندگی در این محله با مقدار ۲.۲۸، در وضعیت بسیار

ارزیابی مولفه‌های سرزندگی در محله بنسنگان یاسوج

برای ارزیابی اثر شاخص‌ها و همچنین تحلیل آن‌ها از آزمون t تک نمونه‌ای استفاده شد. با توجه به

اینکه سوال‌های پژوهش در طریف لیکرت (۵-۱) مورد ارزیابی قرار گرفته‌اند، عدد ۳ حد متوسط در نظر گرفته و متناسب با آن به ارزیابی داده‌ها پرداخته شد. نتایج حاصل از آزمون t در راستای بررسی شاخص‌های سرزندگی در محله بنسنگان با

۱. با توجه به جنبه منفی دو مولفه نارضایتی از آلودگی هوا و آلودگی صوتی، سطح معنی‌داری بالاتر از ۵/۰ نشان از وضعیت نامطلوب و میانگین بالای آن‌ها نشان از نارضایتی بالا از این مولفه‌ها است.

میزان با میانگین ۲.۸۵ مربوط به سوال تعلق و وابستگی نسبت به محله و بیشترین میزان نیز با میانگین ۱.۷۳، مربوط به سوال تنوع و اختلاط کاربری‌ها است.

نامطلوبی قرار دارد. همچنین از میان شاخص‌های ارزیابی شده، شاخص‌های امنیت با میانگین ۲.۴۱ و اقتصادی و کالبدی با میانگین ۲.۱۸ در بهترین و بدترین وضعیت در بین شاخص‌های مورد بررسی قرار دارند. در میان سوال‌های پژوهش نیز بیشترین

جدول ۴. آزمون t تک نمونه‌ای شاخص‌های سرزندگی در محله بنسنگان

شاخص‌ها	سوال‌ها	میانگین	مقدار آماره t	سطح معناداری	اختلاف میانگین	میزان اختلاف در سطح اطمینان ۹۵ درصد حد پایین حد بالا
اجتماعی- فرهنگی	میزان تعلق و وابستگی نسبت به محله	۲.۸۵	-۲.۶۳۱	۰.۰۰۹	-۰.۱۴۶	-۰.۲۵ -۰.۰۴
	المان‌ها و نشانه‌های شاخص و خاطره‌انگیز	۲.۲۲	-۱۳.۶۸۱	۰.۰۰۰	-۰.۷۸۱	-۰.۸۹ -۰.۶۷
	تعدد بناهای تاریخی	۲.۲۲	-۱۵.۷۷۷	۰.۰۰۰	-۰.۷۸۴	-۰.۸۸ -۰.۶۹
	تداعی و امکان ثبت خاطره‌های خوب	۲.۳۷	-۱۱.۱۷۸	۰.۰۰۰	-۰.۶۳۰	-۰.۷۴ -۰.۵۲
	تعاملات و ارتباط چهره به چهره	۲.۳۰	-۱۳.۲۸۲	۰.۰۰۰	-۰.۷۰۳	-۰.۸۱ -۰.۶۰
	برگزاری مراسم و جشن‌های خیابانی	۲.۲۰	-۱۳.۸۵۷	۰.۰۰۰	-۰.۷۹۹	-۰.۹۱ -۰.۶۹
	روابط همسایگی	۱.۸۹	-۲۰.۶۲۷	۰.۰۰۰	-۱.۱۰۹	-۱.۲۲ -۱.۰۰
	کاهش محدودیت جنسیت میانگین کل شاخص	۲.۳۸	۱۰.۸۸۶	۰.۰۰۰	-۰.۶۱۷	-۰.۷۳ -۰.۵۱
اقتصادی	تنوع کسب و کار	۲.۳۰	-۱۲.۷۳۹	۰.۰۰۰	-۰.۶۹۶	-۰.۸۰ -۰.۵۹
	برپایی بازارهای موقت	۱.۹۷	-۲۰.۶۰۱	۰.۰۰۰	-۱.۰۲۹	-۱.۱۳ -۰.۹۳
	تناسب عرضه کالا و توان مالی ساکنان	۲.۱۴	-۱۶.۵۷۶	۰.۰۰۰	-۰.۸۶۲	-۰.۹۶ -۰.۷۶
	وضعیت رقابتی عرضه مایحتاج زندگی	۲.۷۷	-۴.۴۲۳	۰.۰۰۰	-۰.۲۳۴	-۰.۳۴ -۰.۱۳
	میانگین کل شاخص	۱.۸۶	-۲۱.۶۹۸	۰.۰۰۰	-۱.۱۴۱	-۱.۲۴ -۱.۰۴
زیست‌محیطی	بهداشت و پاکیزگی	۲.۱۸	-۱۵.۸۲۴	۰.۰۰۰	-۰.۸۱۶	-۰.۹۱ -۰.۷۱
	نارضایتی از آلودگی هوا	۱.۹۲	-۲۲.۵۹۴	۰.۰۰۰	-۱.۰۸۱	-۱.۱۷ -۰.۹۹
	نارضایتی از آلودگی صوتی	۲.۹۶	-۰.۷۴۴	۰.۴۵۸	-۰.۰۳۶	-۰.۱۳ -۰.۰۶
	رضایت از پوشش گیاهی و فضای سبز	۳.۰۳	-۰.۵۹۱	۰.۵۵۵	-۰.۰۳۱	-۰.۰۷ -۰.۱۴
	جمع‌آوری و دفع زباله	۲.۳۳	-۱۴.۲۱۸	۰.۰۰۰	۰.۶۶۷	-۰.۷۶ -۰.۵۷
	کریدورهای سبز	۲.۰۸	-۲.۴۰۵	۰.۰۰۰	۰.۹۱۹	-۱.۰۱ -۰.۸۳
	توزیع کاربری‌های سبز	۱.۹۹	-۲۱.۸۲۲	۰.۰۰۰	-۱.۰۱۳	-۱.۱۰ -۰.۹۲
	میانگین کل شاخص	۲.۰۷	-۱۶.۵۳۲	۰.۰۰۰	-۰.۹۳۰	-۱.۰۴ -۰.۸۲
امنیت	رفت و آمد مداوم در طول شبانه‌روز	۲.۳۴	-۱۱.۲۷۲	۰.۰۰/۰	-۰.۶۶۸	-۰.۷۵ -۰.۶۱
	امکان حضور تنها در ساعات خلوتی	۲.۳۰	-۱۰.۱۹۷	۰.۰۰۰	-۰.۶۹۸	-۰.۸۳ -۰.۵۶
	عدم مزاحمت افراد ولگرد و مزاحم	۲.۴۸	-۱۰.۹۴۲	۰.۰۰۰	-۰.۵۱۸	-۰.۶۱ -۰.۴۳
	وقوع جرائم بزهکارانه	۳.۰۶	-۱.۱۴۷	۰.۲۵۲	-۰.۰۶۳	-۰.۰۴ -۰.۱۷
	نظارت اجتماعی	۲.۹۸	-۰.۳۵۷	۰.۷۲۱	-۰.۰۲۱	-۰.۱۴ -۰.۰۹
		۲.۰۹	-۱۷.۳۶۹	۰.۰۰۰	-۰.۹۱۱	-۱.۰۱ -۰.۸۱
	۲.۲۷	-۱۵.۷۲۱	۰.۰۰۰	-۰.۷۳۴	-۰.۸۳ -۰.۶۴	

-۰.۹۱	-۱.۱۰	-۱.۰۰۳	۰.۰۰۰	-۲۰.۲۹۳	۲.۰۰	ایمنی در برابر سواره	
-۰.۷۵	-۰.۹۴	-۰.۸۴۱	۰.۰۰۰	-۱۷.۲۶۰	۲.۱۶	احساس راحتی زنان	
-۰.۵۴	-۰.۶۸	-۰.۵۹۸	۰.۰۰۰	-۱۱.۶۶۰	۲.۴۱	روشنایی و نورپردازی فضاهای محله	
						میانگین کل شاخص	
						قابلیت دسترسی برای همگان	
						دسترسی به مسیرهای پیاده	
						دسترسی افراد معلول و سالمند به معابر	
-۰.۳۸	-۰.۶۳	-۰.۵۰۸	۰.۰۰۰	-۷.۹۱۱	۲.۴۹	دسترسی به حمل و نقل عمومی	
-۰.۶۴	-۰.۸۸	-۰.۷۵۸	۰.۰۰۰	-۱۲.۶۹۰	۲.۲۴	دسترسی به کاربری‌ها	
-۰.۴۴	-۰.۶۷	-۰.۵۵۷	۰.۰۰۰	-۹.۶۰۹	۲.۴۴	تنوع و اختلاط کاربری	
-۰.۳۷	-۰.۵۹	-۰.۴۸۲	۰.۰۰۰	-۸.۵۴۲	۲.۵۲	عملکرد شبانه‌روزی خدمات	
-۰.۵۰	-۰.۷۳	-۰.۶۱۵	۰.۰۰۰	-۱۰.۶۱۶	۲.۳۹	کیفیت و جنس کفپوش و پیاده‌راه‌ها	
-۱.۱۸	-۱.۳۷	-۱.۲۷۳	۰.۰۰۰	-۲۵.۴۴۸	۱.۷۳	مبلمان شهری	
-۰.۵۲	-۰.۷۲	-۰.۶۱۷	۰.۰۰۰	-۱۲.۰۹۹	۲.۳۸	استفاده از رنگ‌های شاد در طراحی فضای محله	کالبدی
-۰.۷۹	-۰.۹۹	-۰.۸۹۱	۰.۰۰۰	-۱۷.۹۶۶	۲.۱۱	انطباق معماری محله و فرهنگ بومی	
-۰.۶۲	-۰.۸۳	-۰.۷۲۳	۰.۰۰۰	-۱۳.۸۹۰	۲.۲۸	وجود تابلوهای هدایت مسیر	
-۰.۷۳	-۰.۹۷	-۰.۸۵۲	۰.۰۰۰	۱۳.۸۱۸	۲.۱۵	خوانایی (قابل فهم بودن برای همه ساکنان)	
-۰.۷۸	-۰.۹۸	-۰.۸۸۰	۰.۰۰۰	-۱۶.۹۵۳	۲.۱۲	میانگین کل شاخص	
-۱.۱۵	-۱.۳۱	-۱.۲۲۹	۰.۰۰۰	-۲۹.۵۸۷	۱.۷۷	اجتماعی- فرهنگی، اقتصادی، زیست‌محیطی، امنیت و کالبدی	میانگین کل سرزندگی
-۱.۰۸	-۱.۲۶	-۱.۱۷۵	۰.۰۰۰	-۲۶.۱۷۹	۱.۸۲		
-۰.۷۰	۰.۹۱	-۰.۸۱۲	۰.۰۰۰	-۱۵.۷۹۲	۲.۱۸		
-۰.۶۳	-۰.۸۱	-۰.۷۱۸	۰.۰۰۰	-۱۳.۴۵۷	۲.۲۸		

۵٫۲ یافته‌های استنباطی

ارتباط بین مولفه‌های سرزندگی و امنیت در محلهٔ بنسنگان

یکی از اهداف مهمی که در این پژوهش مدنظر است، بررسی ارتباط بین سرزندگی در محلهٔ موردنظر پژوهش و احساس امنیت ساکنان در این فضا است. به همین روی، در این قسمت از پژوهش، از طریق آزمون همبستگی پیرسون به بررسی تاثیر جداگانهٔ هر یک از شاخص‌های سرزندگی بر احساس امنیت ساکنان در محلهٔ بنسنگان پرداخته شده است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد (جدول ۵)

که شاخص زیست‌محیطی با مقدار همبستگی ۰.۴۰۶، بیش‌ترین میزان همبستگی و شاخص اقتصادی با همبستگی ۰.۳۵۲ کم‌ترین میزان همبستگی را با احساس امنیت ساکنان در سطح محله دارد. به صورت کلی، نتایج به دست آمده حاکی از همبستگی پایین بین احساس امنیت با هر یک از شاخص‌های پژوهش است، که نشان می‌دهد از نظر ساکنان، وضعیت موجود شاخص‌های سرزندگی نتوانسته است در بهبود شرایط امنیت در محلهٔ آن‌ها مثر ثمر باشد.

جدول ۵. ضریب همبستگی پیرسون میان شاخص‌های پژوهش

متغیر	همبستگی پیرسون با امنیت	سطح معناداری (R)	تعداد	تایید یا رد
شاخص زیست‌محیطی	۰.۴۰۶	۰.۰۰۰	۳۸۴	تایید
شاخص اقتصادی	۰.۳۵۲	۰.۰۰۰	۳۸۴	تایید
شاخص اجتماعی- فرهنگی	۰.۳۹۳	۰.۰۰۰	۳۸۴	تایید
شاخص کالبدی	۰.۳۶۸	۰.۰۰۰	۳۸۴	تایید

سنجش مولفه‌های موثر بر سرزندگی در محله بنسنگان یاسوج

ضرایب رگرسیونی نشان می‌دهند که چگونه تغییرات در متغیر مستقل بر متغیر وابسته تأثیر می‌گذارد. جدول ۶ نتایج آزمون نسبت احتمال را نشان می‌دهد. اگر سطح معنی‌داری مقدار کای اسکوتر در این جدول کوچک‌تر از ۰.۰۵ باشد، مدل نهایی، مدل صفر را منتفی می‌کند. با توجه به این توضیحات و مطابق جدول با توجه به معنی‌داری مقدار کای اسکوتر (۸۸۳/۸۱۲) در سطح خطای کوچک‌تر از ۰.۰۱ می‌توان نتیجه گرفت که مدل نهایی توانسته است مدل صفر را منتفی کند. بر اساس این نتیجه، می‌توان تایید کرد که مدل رگرسیونی مدل مناسبی است و متغیرهای مستقل این پژوهش قادرند تغییرات متغیر وابسته را تعیین کنند.

به‌منظور بررسی تأثیر هر یک از مولفه‌های پژوهش بر میزان رضایت از سرزندگی در محله بنسنگان یاسوج، از آزمون رگرسیون ترتیبی استفاده شد. رگرسیون ترتیبی، روش بسط یافته مدل خطی عمومی است که در مورد داده‌های طبقه‌بندی شده ترتیبی به کار می‌رود. این نوع رگرسیون زمانی به کار می‌رود که متغیر وابسته در سطح سنجش ترتیبی باشد. امتیاز مهم این نوع رگرسیون؛ فراهم آوردن بستری است تا از طریق آن وابستگی یک متغیر وابسته ترتیبی را به یک سری متغیرهای مستقل (پیش‌بین) مدل‌سازی کنیم. هدف اساسی رگرسیون ترتیبی، کاهش مجموع مجذورات بین یک متغیر وابسته و ترکیبی وزن‌یافته از متغیرهای مستقل به حداقل میزان است. در این نوع رگرسیون، نوع

جدول ۶. آزمون احتمال مدل رگرسیونی

مدل	لگاریتم درست‌نمایی	کای اسکوتر	درجه آزادی	معنی‌داری (Sig)
Intercept only	۸۱۲.۸۸۳	۸۱۲.۸۸۳	۱۶	۰.۰۰۰
Final	۰.۰۰۰			

می‌توان نتیجه گرفت که مدل رگرسیونی مدل مناسبی است و متغیرهای مستقل به خوبی می‌توانند تغییرات متغیر وابسته را پیش‌بینی کنند.

با توجه به نتایج آزمون نکوتی (جدول ۷)، سطح معنی‌داری نتیجه هر دو آمار کای اسکوتر پیرسون و انحراف، بزرگ‌تر از ۰/۰۵ است. به همین روی

جدول ۷. نتایج آزمون نکویی برازش

Sig	Df	Chi-Square	
۱.۰۰۰	۳۳۵	۲۳۰.۹۰۶	Pearson
۰.۳۸۳	۳۳۵	۳۴۲.۰۸۴	Deviance

متغیرها در این امر دارد. نتایج جدول ۸ نشان می‌دهد که مقادیر هر سه آماره مربوط به ضریب تعیین پزودو در محله بنسنگان یاسوج به عدد ۱ نزدیک است و در یک آمار قابل توجه توانسته‌اند بین ۰.۸۸۰ تا ۱.۰۰۰ درصد از واریانس سرزندگی شهری در این محله را تبیین کنند. به عبارتی میزان بسیار بالایی از واریانس پارامتر رضایت از سرزندگی در این محله توسط مدل مذکور تعیین شده است. با توجه به این نتایج می‌توان نتیجه گرفت که میزان بسیار بالایی از واریانس پارامتر سرزندگی در این محله توسط مدل موردنظر تبیین شده است.

در رگرسیون ترتیبی با توجه به اینکه محاسبه دقیق مقدار ضریب تعیین دشوار است، از آماره‌های ضریب تعیین پزودو (شامل سه ضریب تعیین کاکس و نل، نیجل کرک و مک نادن) استفاده می‌شود تا مشخص گردد که متغیرهای مستقل (مولفه‌های پژوهش)، تا چه میزان از تغییرات متغیر وابسته (سرزندگی شهری) را تعیین می‌کنند. مقادیر آماره‌های ضریب پزودو بین (۰) تا (۱) نوسان دارد و هرچه مقدار آن به (۱) نزدیک‌تر باشد، نشان دهنده نقش زیاد متغیرهای مستقل در تبیین واریانس متغیر وابسته است و برعکس، مقادیر پایین این آزمون نیز دلالت بر نقش ضعیف و کم

جدول ۸. مقادیر آماره‌های ضریب تعیین پزودو

محله بنسنگان	
۰.۸۸۰	Cox and snell
۱.۰۰۰	Nagelkerke
۱.۰۰۰	McFadden

در این محله چقدر است. براساس این مقادیر، نتیجه تأثیر متغیر امنیت بر سرزندگی در محله بنسنگان در سطح خطای کوچک‌تر از ۰.۰۱ معنی‌دار است. مقدار برآورد این متغیر برابر با ۱.۲۹۵ است و این نشان می‌دهد که با فرض ثابت ماندن تأثیر تمامی متغیرهای مدل، افزایش یک واحد در متغیر مستقل امنیت، با افزایش ۱.۲۹۵ واحد در نسبت لگاریتم متغیر وابسته سرزندگی شهری همراه خواهد بود. همچنین افزایش ۱ واحد در سایر متغیرهای مستقل این پژوهش، شامل مولفه‌های زیست‌محیطی، اقتصاد، اجتماعی- فرهنگی و کالبدی به ترتیب به اندازه‌های ۱.۲۴۹، ۱.۵۴۶، ۰.۲۳۵ و ۱.۱۷۲ واحد نسبت‌های لگاریتم متغیر وابسته میزان سرزندگی در محله بنسنگان را افزایش می‌دهد.

جدول ۹ مهم‌ترین بخش تحلیل میزان تأثیر رگرسیونی است که با توجه به آن می‌توان سهم هریک از متغیرهای مستقل تحقیق بر متغیر وابسته سرزندگی در در محله مورد پژوهش را پیش‌بینی کرد. همانطور که مشاهده می‌شود، تأثیر همه شاخص‌ها به جز شاخص‌های اجتماعی- فرهنگی بر میزان سرزندگی این محله در سطح خطای کوچک‌تر از ۰.۰۵ معنی‌دار است. همچنین ضریب و جهت تأثیر همه مولفه‌ها بر میزان سرزندگی مثبت است، یعنی همراه با افزایش مقادیر مولفه‌ها، احتمال افزایش میزان سرزندگی در محله افزایش می‌یابد. با توجه به آماره برآورد (Estimate) می‌توان مشخص کرد که سهم هریک از متغیرهای مستقل در تغییرات سرزندگی

جدول ۹. رگرسیون ترتیبی ارزیابی شاخص‌های موثر بر سرزندگی

95% Confidence Interval		Sig	Wald	Std. Error	Estimate	شاخص	
Upper Bound	Lower Bound						
-۲.۱۲۰	-۵.۸۹۱	۰.۰۰۰	۱۷.۳۳۴	۰.۹۶۲	-۴.۰۰۶	(سرزندگی شهری=۱)	آستانه
-۰.۱۷۸	-۳.۸۷۴	۰.۰۳۲	۴.۶۱۶	۰.۹۴۳	-۲.۰۲۶	(سرزندگی شهری=۲)	
-۱.۵۱۹	-۲.۱۰۷	۰.۷۵۱	۰.۱۰۱	۰.۹۲۵	-۰.۲۹۴	(سرزندگی شهری=۳)	
-۰.۳۳۲	-۲.۲۵۷	۰.۰۰۸	۶.۹۵۲	۰.۴۹۱	-۱.۲۹۵	امنیت	بنسنگان وضعیت
-۰.۴۳۵	-۲.۰۶۳	۰.۰۰۳	۹.۰۵۳	۰.۴۱۵	-۱.۲۴۹	زیست محیطی	
-۰.۰۰۵	-۳.۰۹۷	۰.۰۵۱	۳.۸۱۸	۰.۷۹۱	-۱.۵۴۶	اقتصاد	
-۰.۹۰۶	-۱.۳۷۶	۰.۶۸۶	۰.۱۶۳	۰.۵۸۲	-۰.۲۳۵	اجتماعی- فرهنگی	
-۰.۰۷۱	-۲.۲۷۲	۰.۰۳۷	۴.۳۵۵	۰.۵۶۱	-۱.۱۷۲	کالبدی	

بررسی رابطه احساس امنیت و میزان سرزندگی شهری

با توجه به اهمیت امنیت در محیط‌های شهری و همچنین با توجه به نقش غیرقابل انکار میزان سرزندگی در احساس امنیت شهروندان در محیط‌های شهری، در این قسمت به بررسی تاثیر میزان سرزندگی بر احساس امنیت موجود در سطح محله بنسنگان یاسوج پرداختیم. برای بررسی این مهم، از آزمون رگرسیون خطی ساده استفاده شده است. رگرسیون خطی ساده زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که یک متغیر وابسته (امنیت) و یک

متغیر مستقل (سرزندگی شهری) داریم. از طرفی، مقیاس هر دو متغیر (هم وابسته و هم مستقل) در سطح سنجش حداقل فاصله‌ای است. بنابراین، در رگرسیون خطی ساده، مقادیر متغیر وابسته از روی مقادیر متغیر مستقل، به کمک یک معادله خطی (خط مستقیم) برآورد می‌شود. براساس جدول ۱۰، مقدار ضریب تعدیل شده برابر با ۰.۳۵۴ است که نشان می‌دهد متغیر مستقل سرزندگی شهری توانسته است ۳۵.۴ درصد از تغییرات متغیر وابسته امنیت را تبیین کند. بنابراین، بقیه این تغییرات (۶۴.۶ درصد) تحت تاثیر متغیرهای خارج از مدل است.

جدول ۱۰. آماره تعیین رگرسیون میان شاخص سرزندگی و امنیت

Model	ضریب همبستگی چندگانه (R)	ضریب تبیین (R Square)	ضریب تعیین تصحیح شده Adjusted (R Square)	خطای معیار Std. Error of (the Estimate)
سرزندگی شهری	۰.۵۹۷	۰.۳۵۶	۰.۳۵۴	۰.۵۴۶۵۲

به خوبی تبیین کند. به عبارتی، معنی‌داری آزمون تحلیل واریانس نشان می‌دهد که متغیرهای مستقل به خوبی توانسته‌اند تغییرات متغیر وابسته امنیت را تبیین و پیش‌بینی کنند.

در تحلیل واریانس مقدار به دست آمده F (۲۱۱.۲۰۹) که در سطح خطای کوچک‌تر از ۰.۰۵ معنی‌دار است، نشان می‌دهد که متغیر مستقل مدل از قدرت تبیین بالایی برخوردار بوده و قادر است میزان تغییر و واریانس متغیر وابسته را

جدول ۱۱. تحلیل واریانس رگرسیون خطی (ANOVA)

مدل	منبع تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	کمیت F	سطح معنی‌داری (Sig)
	اثر رگرسیونی	۶۳.۰۸۶	۱	۶۳.۰۸۶	۲۱۱.۲۰۹	۰.۰۰۰
۱	باقیمانده	۱۱۴.۰۹۹	۳۸۲	۰.۲۹۹		
	کل	۱۷۷.۱۸۵	۳۸۳			

استاندارد در متغیر سرزندگی، میزان امنیت ساکنان محله بنسنگان یاسوج به مقدار ۰.۵۹۷. انحراف استاندارد افزایش می‌یابد. بنابراین، هرچقدر میزان سرزندگی در سطح این محله بالاتر باشد، شهروندان احساس امنیت بالاتری دارند و با امنیت خاطر بالاتر از فضاهای عمومی این محله استفاده می‌کنند و برعکس این مسأله نیز صدق می‌کند.

جدول ۱۲ نتایج مربوط به ضرایب تاثیر رگرسیونی سرزندگی شهری بر امنیت (متغیر وابسته) را نشان می‌دهد. با توجه به نتایج، ضریب رگرسیونی استاندارد شده برای متغیر سرزندگی شهری (۰.۵۹۷)، در سطح خطای کوچک‌تر از ۰.۰۱ معنی‌دار است. بنابراین با توجه به نتایج کلی این آزمون می‌توان نتیجه گرفت که متغیر سرزندگی شهری بر احساس امنیت در سطح محله بنسنگان یاسوج موثر است. یعنی با افزایش یک انحراف

جدول ۱۲. آماره‌های مدل رگرسیونی (Coefficients)

سطح معنی‌داری (Sig)	T	ضرایب غیراستاندارد		نام متغیر
		B	خطا معیار	
۰.۰۰۰	۱۸.۳۷۸	-	۰.۰۷۲	مقدار ثابت
۰.۰۰۰	۱۴.۵۳۳	۰.۵۹۷	۰.۰۳۸	وضعیت سرزندگی

و بی‌انگیزگی برای استفاده از فضاهای شهری، زمینه را برای بروز رفتارهایی فراهم کند که می‌تواند امنیت شهروندان در این فضاها را به مخاطره بیندازد. به همین‌روی وجود فضاهای سرزنده از نیازهای اساسی یک محله شهری است، به گونه‌ای که نبود آن در بروز ناامنی در فضاهای عمومی تاثیرگذار است و موجب کاهش حضور شهروندان در این فضاها و به صورت کلی، کاهش سرزندگی در فضاهای شهری می‌شود. به همین‌روی، هدف از تحقیق حاضر، ارزیابی سرزندگی در محله بنسنگان یاسوج و همچنین نقش سرزندگی این محله در احساس امنیت ساکنان است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد ساکنان میزان رضایت پایینی از شاخص امنیت در محله خود دارند. به گونه‌ای که میانگین رضایت ساکنان از این شاخص، ۲۷/۲ است که

با توجه به جدول ۱۲، مقدار T بزرگ‌تر از ۱.۹۶ و مقدار Sig کوچک‌تر از ۰.۰۵ است. این امر بیان‌کننده تاثیر معنی‌دار سرزندگی شهری بر میزان امنیت است.

۶ جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

امروزه با توجه به گسترش شهر و شهرنشینی و افزایش جمعیت شهرنشین، توجه به نیازهای مختلف این جمعیت حائز توجه است. به گونه‌ای که در دهه‌های اخیر سرزندگی شهری به یکی از موضوع‌های مهم در محافل علمی حوزه شهری تبدیل شده است. اهمیت این موضوع تا آنجاست که عدم توجه به سرزندگی فضاهای شهری می‌تواند این فضاها را به چالش بکشانند و با تزییق عدم تمایل

بیشترین و کمترین همبستگی با امنیت موجود ساکنان در سطح محله هستند، که این مقدار نشان دهنده عدم تاثیر مطلوب شاخص‌های سرزندگی در بهبود امنیت موجود در محله مورد مطالعه است.

در تأیید نتایج پژوهش، یکی از اهداف اساسی هر سکونتگاه شهری، فراهم آوردن اسباب و ملزومات یک زندگی مطلوب است. زندگی که در آن شهروندان از امکانات مختلف اجتماعی، اقتصادی و کالبدی برخوردار باشند و بتوانند در محیطی امن و سرزنده و دارای زمینه تعاملات گسترده اجتماعی زندگی کنند. بهم خوردن این فضا می‌تواند برای سکونتگاه‌های شهری آسیب‌زا باشد. در این راستا با توجه به این نکته که محله بنسجان در ورودی شهر قرار دارد و به‌عنوان یکی از مهم‌ترین محله‌های شهر محسوب می‌گردد، به نوعی می‌توان آن را پیشانی شهر قلمداد کرد که جدای از نقش مهم آن در آسایش زندگی ساکنان محله، نقش مهمی در ارائه یک تصویر مطلوب اولیه برای کسانی دارد که به این شهر سفر می‌کنند، به همین خاطر نیازمند محیطی سرزنده و ایمن است. با اینحال، وجود آسیب‌های بیشمار محیطی همچون تعدد تعمیرگاه‌ها و عدم مکان‌یابی مناسب آن‌ها که موجب آلودگی‌های زیست‌محیطی، بهداشتی، ایجاد بار ترافیکی و همچنین اشغال پیاده‌راه‌ها شده است، ضعف در؛ روشنایی معابر و ایجاد نقاط کور بیشمار در سطح محله، مشکلات موجود در جمع‌آوری و دفع زباله‌ها و پسماندها که چهره نازیبایی به محله داده‌اند، کمبود فضای سبز، ضعف در سازگاری کاربری‌ها و عدم پخش زمانی مطلوب آن‌ها، عدم تناسب کاربری‌ها با منظر شهری، اشغال پیاده‌راه‌ها به وسیله مغازه‌ها و کمبود فضاهای بهینه برای پیاده‌روی و تعاملات اجتماعی در سطح محله، مشکلات کمی و کیفی پیاده‌راه‌ها، کف‌سازی نامناسب آن‌ها، نبود هیچ‌گونه پارک و بوستانی در سطح محله، بی‌نظمی در مبلمان شهری، وقوع نزاع و درگیری‌های بیشمار در سطح محله و فضای عمومی آن و... فضاهای عمومی این محله را با

نشان‌دهنده رضایت پایین آن‌ها از میزان امنیت موجود در محله بنسجان است. این وضعیت در زمینه سایر شاخص‌های سرزندگی نیز صادق است. با توجه به داده‌های پژوهش میانگین شاخص‌های زیست‌محیطی، اقتصادی، اجتماعی- فرهنگی و کالبدی نیز به ترتیب با مقدار ۱۶/۲، ۹۶/۱، ۵۵/۲ و ۹۵/۱ پایین‌تر از حد متوسط (۳) است، که نشان می‌دهد در زمینه‌های مذکور، اقدام قابل توجهی که بتواند رضایت ساکنان را جلب کند، صورت نگرفته است. نتایج پژوهش حاضر با پژوهش‌های اسکوتی‌ارس و حکیمی (۲۰۲۱)، داوودی و همکاران (۲۰۲۰)، فصیحی و همکاران (۲۰۱۹)، پوراحمد و همکاران (۲۰۱۶) در زمینه رضایت نداشتن ساکنان از وضعیت شاخص‌های سرزندگی مشابه است. با توجه به آزمون رگرسیون ترتیبی، به جز شاخص اجتماعی- فرهنگی، همه شاخص‌های پژوهش دارای تاثیر مستقیم بر میزان سرزندگی در این محله هستند. به گونه‌ای که بهبود در هر کدام از این شاخص‌ها می‌تواند زمینه‌های رضایت شهروندان را فراهم آورد. نتایج آزمون رگرسیون چندگانه نشان می‌دهد که ضریب رگرسیون استاندارد شده این آزمون برای متغیر سرزندگی شهری با مقدار ۰.۵۹۷ در سطح خطای کوچک‌تر از ۰.۰۱ معنی‌دار است. از این‌رو می‌توان نتیجه گرفت که متغیر مستقل پژوهش (سرزندگی شهری) بر احساس امنیت در سطح محله بنسجان (متغیر وابسته) تأثیرگذار است، بدین گونه که هر اندازه زمینه‌ها برای بهبود سرزندگی در این محله بیش‌تر فراهم گردد، ساکنان احساس امنیت بیش‌تری برای استفاده از فضاهای عمومی محله خواهند داشت. این نتایج با پژوهش‌های هنده‌خاله (۲۰۲۱)، مولوی و همکاران (۲۰۲۱)، پورمحمدی و همکاران (۲۰۱۹) و جاگر (۲۰۱۶) در زمینه تاثیر متغیر مستقل پژوهش بر متغیر وابسته از طریق آزمون رگرسیون چندگانه همسو است. بررسی جداگانه شاخص‌های سرزندگی بر احساس امنیت ساکنان در محله بنسجان نیز حاکی از آن است که شاخص‌های زیست‌محیطی با همبستگی ۴۰۶/۰ و اقتصادی با ۳۵۲/۰ دارای

امنیت شهری توانسته است در بهبود سرزندگی شهری نقش مهمی ایفا کند. همچنین از جمله وجوه تمایز پژوهش حاضر با پژوهش‌های انجام شده در موضوع سرزندگی که باعث توجه به آن می‌شود، می‌توان به جامعیت ابعاد آن اشاره کرد. به‌گونه‌ای که برخلاف اغلب پژوهش‌هایی که به بررسی آن‌ها پرداخته شده است (محمدی ده‌چشمه، ۲۰۱۹، فصیحی و همکاران، ۲۰۱۹)، این پژوهش ضمن بررسی جامع همه ابعاد موضوع، به مقایسه میزان اهمیت هر یک از این مولفه‌ها در سرزندگی محله مذکور پرداخته است. همچنین از دیگر تفاوت‌ها می‌توان به به‌کارگیری مولفه‌های متنوع و بررسی جامع‌تر این مولفه‌ها (اسکوئی‌ارس و حکیمی، ۲۰۲۱، فصیحی و همکاران، ۲۰۱۹)، بررسی توصیفی علل مختلف پایین بودن سرزندگی در محله بنسنگان- علل اجتماعی، اقتصادی، مدیریتی، کالبدی و... (نیک‌پور و یاراحمدی، ۲۰۲۰)، استفاده از منابع متعدد و به‌روز برای جمع‌آوری شاخص‌های مدنظر و تدوین چارچوب تئوری پژوهش و همچنین تنوع آزمون‌ها و به صورت کلی وجود چارچوب مدون پژوهش و نتایج قابل توجه آن اشاره کرد. از دیگر نقاط قوت پژوهش حاضر و تفاوت قابل توجه آن با دیگر پژوهش‌های صورت گرفته، پرداختن به موضوع مهم سرزندگی و نقش آن در امنیت محله‌های شهری در شهرهایی است که آمیخته با مدیریت قومی و طایفه‌ای هستند و تحت تأثیر ضعف حکمروایی خوب شهری، با مهاجرپذیری گسترده، گسترش شهری، و به دنبال آن بروز حوادث زیاد در فضاهای عمومی مواجهه هستند.

مشکلات زیادی روبه‌رو کرده است. این نتایج (نتایج مشاهده‌های صورت گرفته در محیط محله و مصاحبه‌های سازمان یافته با اهالی و کسبه)، در تأیید نتایج استنباطی پژوهش نشان می‌دهد محله بنسنگان یاسوج در زمینه سرزندگی شهری دچار مشکلات گسترده‌ای است و نیازمند برنامه‌ریزی است. چراکه نبود محیطی سرزنده جدای از محروم ساختن شهروندان از ملزومات یک زندگی مطلوب شهری می‌تواند زمینه‌ساز بروز ناامنی و ناهنجاری در سطح محله شود.

مقایسه کلی پژوهش حاضر با سایر پژوهش‌ها نشان می‌دهد با توجه به هدف پژوهش، در زمینه تأثیر سرزندگی و مؤلفه‌های آن بر امنیت شهری تا به حال پژوهشی صورت نگرفته است، اما از پژوهش‌های قابل توجه در ارتباط با تأثیر امنیت شهری بر سرزندگی می‌توان به غضنفرپور و همکاران (۲۰۲۰) و علی‌مردانی و همکاران (۲۰۱۶) اشاره کرد. از جمله وجود تمایز پژوهش حاضر با این پژوهش‌ها می‌توان به تفاوت در نوع نگاه مردم و میزان رضایت آن‌ها در زمینه سرزندگی و شاخص امنیت پایدار شهری و همچنین تأثیر آن بر سرزندگی شهری (غضنفرپور و همکاران، ۲۰۱۹) و تفاوت در بررسی‌های استنباطی و تحلیلی پژوهش و عمق‌نگری آن (علی‌مردانی و همکاران، ۲۰۱۶) اشاره کرد. به‌گونه‌ای که نتایج پژوهش غضنفرپور و همکاران نشان داد شهروندان از وضعیت سرزندگی شهری رضایت دارند و وضعیت سرزندگی میدان نقش جهان اصفهان با توجه به عامل امنیت پایدار شهری در تمامی شاخص‌ها در وضعیت مطلوبی قرار دارد و

منابع

- Akhwan, Armin., Salehi, Ismail., Taghiani, Simin (2017). Evaluation of the impact of physical-environmental factors on the vitality and quality of urban streets (case study: Nader streets and revolution in Sari city). *Journal of Geography and Environmental Sustainability*, 8 (27), 15-29. (In Persian)
- Alemi, R., Zamen, Y. (2008). Study on Unsustainable Security Based on Sustainable Development. *International Conference on Human Security in West Asia (ICHSWA)*, Birjand University, 107-118.
- Alfers, L. & Xulu, P. & Dobson, R. (2016) Promoting workplace health and safety in urban public space: reflections from Durban, South Africa, *Environment and Urbanization*, Vol. 28, No.2, pp.391-404.
- Alimardani, Masoud., Sharghi, Ali., Mahdneshin, Nayereh. (2016). The Evaluation of Security Role in Urban Night Life and Vitality (Center city of Marand and Emam Khomeyni Street, Between Shaheed Ranjbari Street and 7 Tir Street), *Journal of Applied Arts*, 5 (8), 15-26. (In Persian)
- Ameri, Mohamad Ali. (2021). Effective Components on Crime Prevention and Urban Security Case Study: District 15 of Tehran, *Sustainable City*, 4 (3), 19-37. (In Persian)
- Anamoradnejad, D., Divsalar, D., & Mirabi, S. (2016). A Survey on The Measurement of Citizens' Satisfaction in The Life Quality Case Study: Qaemshahr. *Geography and Territorial Spatial Arrangement*, 6 (20), 95-108.
- Appleyard, D. (1981) *Livable streets*, University of California Press, Berkeley.
- Babaei, Mohammadreza. & Shahin, Zoovarzi. & Rahbarimanesh, Kamal. (2015) A Study on the Effective Factors in the Vitality of Residential Complexes The Case Study of Azadegan, Lakan and Golsar Residential Complexes in Rasht, *Space Ontology International Journal*, Vol.4, No.14, pp.53- 64.
- Bag Mohammadi, Ali Asqhar., Salavarzizadeh, Mohammad . (2021). Analysis of the influencing factors in the inclusiveness of urban spaces: a case study of Ilam city, *researches of human geography*. 53 (3), 921-941. (In Persian)
- Bahrul Uloomi, Zahra . (2015). The reasons for the vitality of public spaces in Italy throughout history until today. *Eastern Art and Civilization Quarterly*, 14 (4), 31-42. (In Persian)
- Bosselmann, P., Macdonald, E., Kronemeyer, T. (1999) *Livable streets revisited*. *Journal of the American Planning Association*, 65 (2), pp. 168-180.
- Collins, D., & Stadler, S. L. (2020). *Public Spaces, Urban. International Encyclopedia of Human Geography*, 103-111.

- Davoodi, Anis., Aghaeizadeh, Esmaeil., Jafari Mehrabadi, Maryam. (2020). An analysis on the urban nightlife vitality in the city of Rasht, Geographical Urban Planning Research, 8 (3), 531-555. (In Persian)
- Delclòs-Alió, X., Gutiérrez, A., Miralles-Guasch, C. (2018). The urban vitality conditions of Jane Jacobs in Barcelona: Residential and smartphone-based tracking measurements of the built environment in a Mediterranean metropolis, *Cities*: <https://doi.org/10.1016/j.cities.2018.09.021>.
- Delclòs-Alió, X., Miralles-Guasch, C. (2018). Looking at Barcelona through Jane Jacobs's eyes: Mapping the basic conditions for urban vitality in a Mediterranean conurbation, *Land Use Policy*, 75, 505-517.
- Development and construction plan (comprehensive) of Yasouj city and influence area (2017). Ministry of Roads and Urban Development, General Administration of Roads and Urban Development of Kohgiluyeh and Boyer Ahmad Province. (In Persian)
- Fasihi, Habibollah., Parizadi, Taher., Karami, Tajoddin. (2020). Walkway's Role in Vitality of Public Spaces Case Study: Shar-e Rey Shrine Walkway, Tehran. *Sustainable City*, 2 (4), 1-15. (In Persian)
- Garvin, A. (2016) *What Makes a Great City*, Springer, ISBN 978-1-61091-759-9.
- Ggazanfarpor, Hossein., Sedaghat Kish, Marzieh., Solymani, Mojtaba., Afzali, Marzieh. (2019). Measurement of vitality and nightlife of Naghsh-e Jahan Square of Isfahan with emphasis on Urban Sustainable Security, *Sustainable City*, 2 (2), 87-106. (In Persian)
- Hirt, S. (2016). Rooting out mixed use: Revisiting the original rationales. *Land Use Policy*, 50, 134-147.
- Hoseinzadeh, Robab., Safaralizadeh, Esmaiel. (2020). Measuring and evaluating the status of urban vitality components from the perspective of citizens (Case Study: Urmia City). *Research and Urban Planning*, 11 (42), 153-164. (In Persian)
- Ibrahim, H. & Salama, A. & Wiedmann, F. & Aboukalloub, B. & Awwaad, R. (2019) Identification and analysis of land use change in Doha downtown neighbourhoods, *Journal of Urban Planning and Development*, Vol.146, No.1965, pp.1-15.
- Isiklar, S. (2017). Vitality of the cities. *International Journal of Advances in Engineering & Technology*, 18-23.
- Jager, Philip, (2016), Where the whole city meets youth, gender and Consumerism in the Social Space of the Mega Shopping Mall in Adobe, *Journal of Central Asian Survey*, Vol. 35, No. 2, pp. 178- 194.
- Jalaladdini, S. & Oktay, D. (2011). Urban public spaces and vitality: A socio-spatial analysis in the streets of Cypriot towns, Paper summited to Asia Pacific International Conference on environment Behaviour Studies, Salamis Bay Conti Resort Hotel,

- Famagusta, North Cyprus, 7-9 December 2011, pp 664-674.
- Jalalian, Eshagh. (2020). Investigating the effect of physical factors on the police park on citizens' sense of security (Case study: Tehranpars Police Park), *Urban Planning Geography Research*, 8 (3), 597-612. (In Persian)
- Kalms, N., May Johnson, G & Matthewson, G. (2020). What doesthenewnormallooklikeforwom en's safety incities? *TheConversqtionAcademicrigour, journalisticflair*, July 15.
- Khalili, A., Nayyeri Fallah, S. (2018). Role of social indicators on vitality parameter to enhance the quality of women's communal life within an urban public space (case: Isfahan's traditional bazaar, Iran), *Frontiers of Architectural Research*, 7 (3), 440-454. <https://doi.org/10.1016/j.foar.2018.06.001>.
- Khorasanizadeh, Farnoosh., Saberi, Hamid., Momeni, Mahdi., Mousavi, Mirnajaf. (2019). Structural explanation of factors affecting vitality in Isfahan urban public spaces from the perspective of citizens and tourists. *Geography and Planning*, 24 (72), 151-181. (In Persian)
- Landry, C. (2000). Urban vitality: A new source of urban competitiveness. *Archis*, (12), 8-13.
- Lee, C., & Modon, A.V. (2004). Physical activity and environment research in the health Field. *Journal of Planning Literature*, Vol. 2, pp. 147-181.
- Levin, N., & Zhang, Q. (2017). A global analysis of factors controlling VIIRS nighttime light levels from densely populated areas. *Remote Sensing of Environment*, 190, 366-382.
- Lu, Shiwei; Huang, Yaping; Shi, Chaoyang; Yang, Xiping. (2019) Exploring the Associations between Urban Form and Neighborhood Vibrancy: A Case Study of Chengdu, China, *International Journal of Geo-Information*, Vol.8, No.4, pp.1-15.
- Machielse, W. 2015. Perceived safety in public spaces a quantitative investigation of the spatialand social influences on safety perceptionamong young adults in Stockholm Department of Human Geography Stockholm University, 53 P.
- Mak, B. K. L., & Jim, C. Y. (2018). Examining fear-Evoking Factors in Urban Parks in Hong Kong. *Landscape and Urban Planning*, 171, 42-56. doi.org/10.1016/j.landurbplan.2017.11.012.
- Mirzaei, Khalil., Mohamadzaki, Ahmad. (2016). Social Impact Assessment walk the streets of Tehran 15 Khordad located in the region of 12 municipalities (Phase II), 7 (24), 121-142. (In Persian)
- Moayedi, Mohammad., Alinejad, Manouchehr., Navaei, Hossein. (2012). Investigating the role of urban landscape components in improving the level of security in public spaces of the city (case study, Evin neighborhood of Tehran). *Social Security Studies*, 35, 191-159. (In Persian)

- Molavi, Mehrnaz., Hamidi, Arman., Faridi Foshtomi, Alieh., Ariapasand, Zahra (2021). Evaluation of the Role of Urban Pedestrian Streets in Improving the Urban Vitality and Social Interactions (Case Study: Pedestrian Street of Rasht), *Geographical Urban Planning Research (GUPR)*, 9 (3), 881-908. (In Persian)
- Mouratidis, K., Poortinga, W. (2020). Built environment, urban vitality and social cohesion: Do vibrant neighborhoods foster strong communities?, *Landscape and Urban Planning*, 204. <https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2020.103951>.
- Nasiri Hende Khaleh, Esmaeil. (2021). The Role of Business Centers in Increasing the Lifestyle of Urban Spaces (Case Study of Cyrus Shopping Center in Tehran). *Human Geography Research*, 53 (4), 1473-1489. (In Persian)
- Navarro, R., Santana, D., & Rechia. S. (2018). Public leisure space and community-based action: The case of Praça de Bolso do Ciclista of Curitiba/ Paraná/Brazil. *Leisure Studies*, 37, 747-762.
- Nazmfar, Hossein., Alavi, Saeedeh., Eshghi, Ali. (2018). The assessment of security in urban public spaces (Case Study: Tehran city parks). *The Journal of Spatial Planning*, 22 (2): 133-165. (In Persian)
- Nemeth, J., & Schmidt, S. (2007). Toward a Methodology for Measuring the Security of Publicly Accessible Spaces. *Journal of the American Planning Association*, 73 (3), 283-297.
- Oskouee Aras, Ali., Hakimi, Hadi . (۲۰۲۱). Measuring the indicators of urban vitality in informal settlements (case study: Seilab Qoshkhaneh Tabriz). *Urban Planning Geography Research*, 9 (1), 143-163. (In Persian)
- Patrizia, S. & Chen, M. & Michael, Z. (2018) Using mobility data as proxy for measuring urban vitality, *Journal of Spatial Information Science*, No.16, pp.137-162.
- Paul, A. & Sen, J. (2018) Livability assessment within a metropolis based on the impact of integrated urban geographic factors (IUGFs) on clustering urban centers of Kolkata, *Cities*, Vol.74, pp.142-150.
- Pourahmad, Ahmad., Zanganeh Shahraki, Saeed., Safaie Reyneh, Mostafa. (2015). Analysis the urban walkway role in promoting the vitality of urban spaces (Case study: 17 Shahrivar walkway of Tehran). *Urban Planning Geography Research*, 4 (2), 175-195. (In Persian)
- Pourmohammadi, Mohammad Reza., Roostaei, Shahrivar., Asadi, Ahmed. (2018). Investigation of Vitality and Its Relation to Selecting Residential Areas (Case Study; Deteriorated Urban Area of Zanjan City). *Journal of Geography and Planning*, 23 (67), 45-65. (In Persian)
- Qiao, L. & Huang, H. & Tian, Y. (2019) The identification and use efficiency evaluation of urban industrial land based on multi-source data, *Sustainability*, Vol.11, No.21, pp.1-17.

- Rakhshanasab, Hamid Reza., Rashidian, Maryam. (2017). An Analysis on the Status of Sport's Furniture in Increasing the Vitality of Urban Spaces Case study: Norabad of Mamasani. *Geography and Development*, 15 (46), 101-116. (In Persian)
- Razaniak, Piotr and Razaniak, Anna Winiarczyk, 2014, Influence of the social security level on population migration in poland, *Social and behavioral science*, Vol. 12, PP. 2-12.
- Riahipour, Majid, Kalantari, Mohsen, Piri, Isa, Heydari, Mohammad Taghi (2019). Securing undefended urban spaces to prevent crimes with emphasis on environmental design (case study: Yasouj city). *Journal of Police Geography*, 8 (31), 162-133. (In Persian)
- Roumiani, Ahmad., saddlebag, Tahere., Sanaei Moghaddam, Soroush. (2018). Analysis of attitudes and expectations of villagers from public spaces in order to improve the quality of vitality, Case study: Dehdasht gharbi Village, Kohgiluyeh Township. *Geography and Planning*, 23 (68), 135-156. (In Persian)
- Said Bunawardia, R., Yoshihiro, S., & Hiroki, Y. (2016). Utilization Driven Diversity of Public Space in Rusunawa Makassar, Indonesia, *CITIES 2015 International Conference, Intelligent Planning Towards Smart Cities*, Surabaya, Indonesia, *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 227, 325-333.
- Saidi, Mehdi., Kheirodin, Reza., Behzadfar, Mostafa. (2020). Explaining the effective factors in vibrant of public space case study: Valiasr crossroad of Tehran City, *Sustainable city*, 3 (2), 105-123. (In Persian)
- Samadi, Ali., Mousavi, Yaghoub., Azkia, Mostafa. (2020). Sociological and Physical Analysis of Urban Public Spaces (Case Study: Tehran City). *Sustainable city*, 2 (4), 101-114. (In Persian)
- Sarafi, Muzaffar., Razaviyan, Mohammad Taghi., Talebeian, Mohammad Hossein., Akbari, Mohammad Reza . (2018). Measuring and evaluating the condition of street livability components from the perspective of citizens (case study: Valiasr Street, Tehran). *New Perspectives in Human Geography Quarterly*, 11 (3), 415-430. (In Persian)
- Sci, I.J. (2014) Factors affecting the vitality of streets in downtown Johor Bahru City, *Indian Journal of Scientific Research*, Vol.7, No.1, pp. 361-374.
- Sepe, Marichela. (2017) The role of public space to achieve urban happiness, *International Journal of Sustainable Development and Planning*, Vol.12, No.4, pp.724-733.
- Shen, Y., Sun, F, Che, Y (2017), Public green spaces and human wellbeing: Mapping the spatial inequity and mismatching status of public green space in the Central City of Shanghai, *Urban Forestry & Urban Greening* 27, 59-68.
- Sikorska, Daria., Łaskiewicz, Edyta., Krauze, Kinga., Sikorski, Piotr (2020), The role of informal green spaces in reducing inequalities in

- urban green space availability to children and seniors, *Environmental Science and Policy*, Vol. 108, pp. 144-154.
- Sulis, P., Manley, E., Zhong, C., & Batty, M. (2018). Using Mobility Data as Proxy for Measuring Urban Vitality. *Journal of Spatial Information Science*, 16 (16), 137-162.
- Sung, H., & Lee, S. (2015). Residential built environment and walking activity: Empirical evidence of Jane Jacobs' urban vitality. *Transportation Research Part D: Transport and Environment*.
- Xia, Chang., Gar-On Yeh, Anthony., Zhang, Anqi. (2020). Analyzing spatial relationships between urban land use intensity and urban vitality at street block level: A case study of five Chinese megacities, *Landscape and Urban Planning*, 193, 1-18.
- Ye, Y., Li, D., & Liu, X. (2018). How block density and typology affect urban vitality: An exploratory analysis in Shenzhen, China. *Urban Geography*, 39 (4), 631-652.
- Yue, W., Chen, Y., Thy, P. T. M., Fan, P., Liu, Y., & Zhang, W. (2021). Identifying Urban Vitality in Metropolitan Areas of Developing Countries from a Comparative Perspective: Ho Chi Minh City versus Shanghai. *Sustainable Cities and Society*, 65, 102609.
- Yue, W., Chen, Y., Zhang, Q., & Liu, Y. (2019). Spatial Explicit Assessment of Urban Vitality Using Multi-Source Data: A Case of Shanghai, China. *Sustainability*, 11 (3), 638.
- Zang Zarin, S., Niroomand, M., Heidari, A. A. (2015). Physical and Social Aspects of Vitality Case Study: Traditional street and modern street in Tehran, *ProcediaSocial and Behavioral Sciences* 170 (2015) 659 – 668.
- Zekavat, Sina., Rezaei, Mohamadreza., Payam, Hatam. (2020). Improving the Vitality in Urban Spaces with an Emphasis on Organizing Urban Landscape Approach (A Case Study of Yasuj). *Environmental Based Territorial Planning*, 13 (50), 197-215. (In Persian)
- Zeng, Chen., Song, Yan., He, Qingsong., & Shen, Feixue., Spatially explicit assessment on urban vitality: Case studies in Chicago and Wuhan. *Sustainable Cities and Society* <https://doi.org/10.1016/j.scs.2018.04.021>
- Zhang, A., Li, W., Wu, J., Lin, J., Chu, J., & Xia, C. (2021). How can the urban landscape affect urban vitality at the street block level? A case study of 15 metropolises in China. *Environment and Planning B: Urban Analytics and City Science*, 48 (5), 1245-1262.